

STRATEGICKÝ PLÁN MĚSTA TURNOVA – ČÁST 2 – NÁVRH STRATEGIE

Objednatel: Město Turnov

Zhotovitel: ARR – Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o., Liberec

Hlavní řešitel zakázky: RNDr. Zdeněk Kadlas

Spolupráce: Ing. Jaroslav Koreň
Marek Pšenička

Obsah:

Název kapitoly	Strana
1. ÚVOD	2
2. PŘEHLED STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ A OPERAČNÍCH PROGRAMŮ V ČR	2
2.1. Programy podpory po vstupu do EU	2
2.2. Programové dokumenty	2
2.3. Fond soudržnosti	6
2.4. Iniciativy Společenství	6
3. STRATEGICKÉ ROZVOJOVÉ DOKUMENTY LIBERECKÉHO KRAJE	7
3.1. Strategie rozvoje Libereckého kraje	7
3.2. Program rozvoje Libereckého kraje	12
4. SWOT ANALÝZA	14
5. STRATEGICKÁ VIZE MĚSTA	16
6. STANOVENÍ KRITICKÝCH OBLASTÍ ROZVOJE MĚSTA	16
7. GLOBÁLNÍ CÍL, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ	19
7.1. Globální cíl	19
7.2. Specifické cíle a návrh opatření	19
8. SPECIFIKACE OPATŘENÍ A ROZVOJOVÝCH AKTIVIT (PROJEKTŮ)	21
8.1. A – Průmysl, služby	22
8.2. B – Technická infrastruktura a bydlení	23
8.3. C – Doprava a komunikace	24
8.4. D – Školství a vzdělávání	25
8.5. E – Kultura a sport	26
8.6. F – Zdravotnictví a sociální péče	27
8.7. G – Cestovní ruch a památky	28
8.8. H – Životní prostředí	29
8.9. I – Bezpečnost	31
8.10. J – Turnov jako centrum regionu	32
9. ZÁVĚR	32

1. ÚVOD

Úvodní – analytickou část Strategického plánu města Turnova – tzv. „Profil města“, tvoří přehled základních informací o městě (historie, všeobecná geografická charakteristika, přírodní podmínky, obyvatelstvo a bydlení, ekonomika města, nezisková sféra, bezpečnost a kriminalita, aj.). Předmětem řešení **2. části** Strategického plánu města Turnova je vlastní **Návrh rozvojové strategie města**. Jedná se o návrh možností rozvoje města (strategie rozvoje) v dlouhodobém časovém horizontu 15 – 20 let.

Vstupní část rozvojové strategie tvoří dopracování hlavních závěrů analytické části, seznámení s výstupy (priority a opatření) z rozvojových dokumentů a koncepcí na národní a krajské úrovni, SWOT analýza města, vymezení kritických oblastí a definování strategické vize města. Těžištěm celého materiálu je **návrh priorit a opatření** pro řešení zásadních problémů v rámci definovaných kritických oblastí v návrhovém horizontu strategického plánu.

2. PŘEHLED STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ A OPERAČNÍCH PROGRAMŮ V ČR

2.1. Programy podpory po vstupu do EU

Vstupem České republiky do Evropské unie 1.5.2004 dochází k významné změně celého procesu financování projektů ze zdrojů EU. K reálnému naplňování regionální a strukturální politiky, jinými slovy snižování rozvojových rozdílů mezi regiony EU, slouží coby hlavní finanční nástroj **strukturální fondy** (dále jen **SF**). Směřuje do nich zhruba 90 % financí určených na nástroje solidarity. Finanční příspěvky ze SF na rozvojové aktivity členských států jsou nevratné. SF nejsou jediným zdrojem financí EU pro realizaci rozvojových aktivit členských států. Tyto aktivity může také financovat Evropská investiční banka formou úvěrů.

2.2. Programové dokumenty

Členský stát EU musí předem stanovit a popsat rozvojové aktivity, které považuje za důležité pro financování v rámci regionální politiky EU v tzv. **programových dokumentech**, a to dříve, nežli jsou mu přiděleny prostředky ze společného evropského rozpočtu. ČR zpracovává pro čerpání SF programové dokumenty pro tříleté období, 2004 – 2006. Zjednodušeně lze říci, že programové dokumenty určují jednotlivé "dotační tituly" pro SF EU.

Národní rozvojový plán

Hlavním programovým dokumentem ČR je **Národní rozvojový plán** (NDP), který je dále rozdělen na **operační programy** – sektorové a regionální. V dokumentu jsou popsány obecné rozvojové cíle státu společně s opatřeními nutnými pro realizaci cílů, včetně odhadu finančních požadavků na realizaci těchto opatření. NDP byl připravován ve spolupráci vládního, ekonomického, sociálního a občanského sektoru. Konečná verze NDP byla schválena Vládou ČR dne 16.12.2002 (Usnesení vlády č. 1272/2002).

Jako globální cíl byl definován *Udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti*. Zároveň zde bylo určeno 6 tzv. prioritních os (základních oblastí rozvoje):

- 1) Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb
- 2) Rozvoj dopravní infrastruktury
- 3) Rozvoj lidských zdrojů
- 4) Ochrana a zkvalitňování životního prostředí
- 5) Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství
- 6) Rozvoj cestovního ruchu

V rámci regionů způsobilých pro pomoc v rámci Cíle 1 je obvyklé, že na základě jednání o předloženém RDP (Regionálním rozvojovém plánu, v případě České republiky jde o NDP) s vládou a jednotlivými regiony členského státu EK zpracuje dokument – **Rámec podpory Společenství** (CSF – Community Support Framework). CSF je de facto smlouvou mezi Evropskou komisí a vládou členského státu určující priority a formy podpory Společenství včetně rozsahu finančních prostředků a období, po které bude podpora poskytována. Rámec podpory společenství byl schválen Evropskou komisí 18.12.2003

Na základě CSF předkládá členský stát operační programy (dále jen OP), které už konkrétně stanoví systém realizace a kontroly programu, včetně ustavení monitorovacích a řídicích výborů a dalších orgánů nezbytných pro implementaci. OP dále vymezují výši finančních prostředků potřebných k realizaci jednotlivých opatření. EK na základě těchto dokumentů přijme rozhodnutí o poskytnutí podpory. Po schválení se rozběhne program a začíná realizace konkrétních projektů.

Pro celkovou výši podpory Společenství v rámci Cíle 1 nižší než 1 mld. € a zpravidla v rámci Cílů 2 a 3 předkládá členský stát formu tzv. Jednotného programového dokumentu (JPD nebo SPD, Single Programming

Document). JPD v sobě zahrnuje všechny výše uvedené fáze (za účelem zjednodušení, nepíše se tedy RDP ani OP a neschvaluje se CSF) a Evropská komise k JPD přijme tzv. závazné rozhodnutí.

V rámci současného NDP budou prioritní osy realizovány prostřednictvím 5 operačních programů – 4 jsou zaměřeny sektorově:

- OP Průmysl a podnikání
- OP Infrastruktura
- OP Rozvoj lidských zdrojů
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

a 1 regionálně:

Společný regionální operační program – SROP.

Společný regionální operační program (SROP)

SROP je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority 7 regionů soudržnosti NUTS 2 (celé území ČR s výjimkou Prahy), které mohou být v období 2004-2006 podporovány ze SF Evropské unie v rámci Cíle 1.

SROP podporuje hlavně aktivity spadající do působnosti obcí nebo krajů. Odlišuje se tak od ostatních OP, které se zaměřují na podporu aktivit, jež jsou převážně v působnosti státu (resp. resortních ministerstev). Určitou výjimkou je priorita 4 – Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, kde budou podporovány i aktivity s nadregionálním charakterem. Spolufinancování SROP z veřejných prostředků ČR bude zajišťováno jednak z rozpočtů obcí a krajů, jednak ze státního rozpočtu a státních fondů.

V rámci SROP bylo vymezeno 5 priorit:

1) Regionální podpora podnikání

Priorita se zaměřuje na přímou podporu malých a středních podniků a na služby na podporu podniků s důrazem na vytváření pracovních příležitostí ve vybraných problémových regionech. Součástí této priority je i podpora podnikatelských subjektů v nezemědělském podnikání ve venkovském prostoru.

2) Regionální rozvoj infrastruktury

Priorita se zaměří na podporu dopravní infrastruktury regionů (silnice II. a III. třídy), podporu dopravní obslužnosti v regionech a rozvoj informačních a komunikačních technologií v obcích a regionech a regeneraci a revitalizaci vybraných měst.

3) Rozvoj lidských zdrojů v regionech

Priorita se zaměřuje na hmotné investice v oblasti infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů, a dále na sociální integraci specifických skupin ohrožených sociální exkluzí s hlavním cílem podpory zaměstnanosti. Dále je priorita určena a na posílení administrativní kapacity regionů při plánování a realizaci programů.

4) Rozvoj cestovního ruchu

V rámci této priority bude poskytována finanční podpora podnikatelským aktivitám, které přispějí k rozvoji malých podniků a drobných podnikatelů v cestovním ruchu. Podporovány budou i projekty obcí (krajů), převážně investičního charakteru, které mohou přispět k posílení infrastruktury potřebné pro rozvoj cestovního ruchu, podporu regionálních produktů cestovního ruchu, k zachování a obnově kulturního dědictví a historického, technického a přírodního bohatství pro cestovní ruch, resp. které toto kulturní dědictví a bohatství zpřístupňují pro návštěvníky. Podporovány budou i hmotné a nehmotné investice do vytváření sítí pro zlepšení integrace služeb zapojených do řetězce služeb cestovního ruchu. Podpora nadregionálních ucelených produktů se bude např. týkat lázeňské, kongresové, kulturní a církevní turistiky a ekoturistiky.

5) Technická pomoc

Priorita má průřezový charakter. Finance budou poskytovány na krytí nákladů, spojených s řízením, monitorováním, kontrolou, analýzou a poskytováním informací na úrovni celého SROP.

OP Průmysl a podnikání

Globálním cílem OP je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb a dokončení potřebných strukturálních změn v průmyslu. OP bude financován z jediného fondu - ERDF. Intenzita veřejné podpory se předpokládá v průměru asi 50 % (zahrnuje nejen ERDF, ale i státní rozpočet, další veřejné zdroje a mezinárodní finanční instituce, např. EIB). V rámci OP byly definovány 4 priority:

1) Rozvoj podnikání a zvyšování konkurenceschopnosti produkčního sektoru

Cílem je podpora nových aktivit a stabilizace stávajících zejména malých a středních podniků (podniky s 10-250 zaměstnanci nebo s rozvojovým potenciálem mimo příslušný region), zaměřených na vlastní podnikatelskou činnost nebo na její přímou či nepřímou podporu v oblasti služeb. Podporován bude i rozvoj inovačního prostředí v ČR. Přednostně budou podporovány programy směřující do méně rozvinutých nebo strukturálně postižených regionů.

2) Restrukturalizace průmyslové výrobní základny

Cílem je podpora udržení a zvýšení konkurenceschopnosti výroby životaschopných českých podniků v rámci EU a zajištění reálných partnerských šancí pro jejich zapojení do významných investičních akcí nadnárodního charakteru. Součástí priority je i zlepšení stávající infrastruktury pro podnikatele a investory, zaměřené zejména na revitalizaci a využití stávajících oblastí a objektů vyčerpaných průmyslovou činností. Preferována bude transformace a revitalizace podniků v strukturálně postižených regionech.

3) Zvýšení energetické účinnosti získávání, přeměny a užití energetických zdrojů a orientace na úspory energie

Cílem je zajištění účelných a ekonomicky výhodných domácích prvotních energetických zdrojů, včetně zachování přiměřené míry zacházení s domácími energetickými zdroji a s příslušnou energetickou infrastrukturou, podpora maximálního využití dostupných energetických zdrojů. Cílem je i dosažení významných úspor energie cestou modernizace technologií i průmyslových objektů.

4) Technická pomoc

Cílem je přispět k efektivnímu řízení OP, jeho propagaci, hodnocení programu jako celku i jednotlivých projektů.

OP Infrastruktura

Globálním cílem je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje s důrazem na naplňování standardů ES. OP bude financován z ERDF. Velké investiční projekty celostátního významu s náklady nad 10 mil. EUR budou realizovány v rámci Fondu soudržnosti. V rámci OP byly vymezeny 4 priority:

1) Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu

Cílem je zlepšit současné nevyhovující parametry dopravní infrastruktury a přispět tak ke zvýšení její výkonnosti, zlepšit návaznost letecké dopravy na ostatní druhy doprav, za účelem vytvoření podmínek pro rostoucí potřeby hospodářského rozvoje při respektování ochrany životního prostředí, tedy zkvalitnit dopravní infrastrukturu celostátního významu tak, aby vyhovovala ekonomickému rozvoji ČR, zajišťovala vazby mezi všemi regiony ČR a zabezpečovala napojení všech regionů na mezinárodní dopravní síť.

2) Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí

Cílem je zlepšit kvalitu životních podmínek působením na omezení negativních vlivů rostoucí dopravy na životní prostředí, včetně podpory druhů dopravy šetrnějších k životnímu prostředí.

3) Zlepšování environmentální infrastruktury

Cílem je zlepšení kvality ovzduší podle požadavků evropské legislativy. Podporována budou opatření k revitalizaci říčních toků a ke zvýšení retenční schopnosti krajiny. Podporováno bude i zlepšení úrovně nakládání s odpady.

4) Technická pomoc

Finance budou využity na realizaci aktivit spojených s řízením a monitorováním OP, na přípravu, posuzování a implementaci projektů, na vypracování studií a analýz sloužících k podpoře programu a měření efektů jeho realizace.

OP Rozvoj lidských zdrojů

Strategie rozvoje lidských zdrojů pro realizaci tohoto OP je plně konzistentní se strategií zaměstnanosti EU. Ta je založena na 4 pilířích:

- zaměstnatelnost – podpora úsilí, aby každá osoba vstupující na trh práce měla nezbytné základní a odpovídající schopnosti a motivaci k získání a udržení si zaměstnání
- podnikání – podpora tvorby podmínek pro založení, fungování a růst podniků poskytujících pracovní místa
- adaptabilita – podpora vývoje pružnosti a inovace na pracovišti s cílem zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti podniků poskytujících pracovní místa
- rovné příležitosti – podpora odstraňování jakékoli diskriminace v zacházení s muži i ženami v souvislosti s přístupem ke všem druhům práce i odměnou za tuto práci

Globálním cílem OP je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva, rovných příležitostech a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. OP bude financován z ESF. OP vymezuje 5 priorit:

1) Aktivní politika zaměstnanosti

Priorita je zaměřena na podporu začlenění nezaměstnaných na trh práce a na předcházení nezaměstnanosti u osob ohrožených nezaměstnaností. Zásadním principem je orientace na jednotlivce a výběr takových nástrojů, které nejlépe podpoří jeho reintegraci na trhu práce. Finance budou použity zejména na rozvoj a zvýšení účinnosti nástrojů státní aktivní politiky zaměstnanosti, rozvoj preventivních opatření a na modernizaci a zvýšení efektivnosti služeb zaměstnanosti.

2) Sociální integrace a rovnost příležitostí

Cílem je zvyšování zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných a osob ohrožených sociální exkluzí. Nejúčinnějším způsobem je podpora rozvoje individuálních schopností, znalostí a motivace. Podporováno bude sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatelstva především realizací celostátních projektů na podporu budování systému sociálních služeb. Je třeba zlepšit institucionální zajištění při provádění politiky rovných příležitostí mužů a žen na rezortní a mezirezortní úrovni.

3) Rozvoj celoživotního učení

Cílem je rozvoj kapacity vzdělávacích institucí a zlepšení obsahu a kvality vzdělávání.

4) Adaptabilita a podnikání

Cílem je podpora jak všeobecného, tak specifického odborného vzdělávání s cílem podpořit rozvoj odvětví a oborů s růstovým potenciálem a posílit konkurenceschopnost českých podniků.

5) Technická pomoc

Finance budou využity na realizaci aktivit spojených s řízením a monitorováním OP, na vypracování studií a analýz souvisejících s efektivním spravováním prostředků a měření efektů realizace programu.

OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Globálním cílem OP je zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti ČR, zachování životního prostředí, zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů. Prvořadým cílem je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství formou další restrukturalizace a růstu produktivity práce. Dalším cílem je zajištění podmínek nutných pro tvorbu alternativních pracovních příležitostí ve venkovských oblastech cestou zvyšování přitažlivosti oblastí pro podnikatelské investice a zlepšování příležitostí pro podnikatele v zemědělství a v oblastech blízkých zemědělství. V rámci OP byly vymezeny 3 priority:

1) Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství

Finanční prostředky v rámci Priority 1 budou použity na rekonstrukci, modernizaci a výstavbu nových zemědělských staveb tak, aby odpovídaly standardům EU na chov hospodářských zvířat (welfare). V zájmu dodržení hygienických standardů EU a s ohledem na šetrný přístup k životnímu prostředí jsou důležité investice do rekonstrukce skladovacích kapacit v rostlinné výrobě a výstavby a rekonstrukce zařízení pro skladování vedlejších produktů živočišné výroby. S dalšími finančními prostředky se počítá na zlepšení zpracování zemědělských produktů a na podporu marketingu zemědělských výrobků. V lesním hospodářství půjdou investice do nových technologických postupů pro zpracování lesních produktů a na podporu udržitelného hospodaření v lesích spojeného s obnovou lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami, podporu preventivních opatření proti přírodním kalamitám a na zlepšování ekologické stability lesů.

2) Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání

Priorita 2 je orientována na pozemkové úpravy, vodní hospodářství, rozvoj venkova, odborné vzdělávání a rybářství. Podporuje projekty, které mají za cíl chránit zemědělský produkční potenciál (opatření jsou realizována v souladu s koncepcí protipovodňové ochrany Ministerstva zemědělství). Zvláštní pozornost bude věnována ochraně a obnově biodiverzity, zvláště prostřednictvím odstraňování překážek pro pohyb volně žijících zvířat. Priorita zahrnuje i rozvoj venkovské turistiky přímo spojené se zemědělským podnikem (např. agroturistika) a dále podporu zpracování a marketingu rybích výrobků, chovu vodních živočichů a činností prováděných odborníky v rybářství.

3) Technická pomoc

Cílem Priority 3 je poskytnout technickou pomoc v rámci realizace OP Zemědělství se zaměřením na podporu jeho efektivního řízení, jeho propagaci a na podporu efektivního hodnocení OP Zemědělství a vybraných projektů.

Pro každý operační program je stanoven tzv. Řídící orgán. Tento orgán je potom přímo odpovědný za realizaci operačního programu Evropské komisi, je nejvyšším orgánem stanoveným v každém státě pro určitou část čerpání strukturálních fondů - ohraničenou rozsahem operačního programu. V České republice byla usnesením vlády č. 102/02 v únoru 2002 určena jednotlivá ministerstva. Řídící orgán bude schopen odpovědět na všechny relevantní otázky ohledně způsobilosti žadatelů, možných aktivit, formulářů, možných nákladů projektu apod.

2.3. Fond soudržnosti

Kromě strukturálních fondů byl v roce 1993 ustaven **Fond soudržnosti (Kohezní fond)**. Poskytování pomoci je v něm podmíněno dvěma faktory:

- HDP na obyvatele státu, měřený paritou kupní síly, nesmí překročit 90 % průměru EU;
- členský stát musí realizovat program hospodářské konvergence.

Uvedená kritéria v současném programovacím období (2000-2006) splňují Irsko, Portugalsko, Řecko a Španělsko. Fond soudržnosti poskytuje příspěvky na projekty (v hodnotě nejméně 10 mil. €), které přispívají k dosažení cílů, zakotvených ve Smlouvě o EU v **oblasti životního prostředí a transevropských dopravních sítí**. Kromě toho má Fond soudržnosti zajistit posun podporovaných států k rozpočtové stabilitě, vyžadované EMU (Hospodářská a měnová unie), aniž by byly omezeny rozsáhlé investice, které jsou nutné v těchto oblastech.

Na rozdíl od strukturálních fondů neposkytuje Fond soudržnosti spolufinancování programů, ale přímo spolufinancuje jasně definované projekty. Tím je usnadněno hodnocení přínosu projektů spolufinancovaných z Fondu soudržnosti z hlediska trvale udržitelného rozvoje. Rozhodnutí jsou přijímána společně členským státem a Evropskou komisí. Projekty přijaté Evropskou komisí mohou být seskupeny (skupiny projektů, které jsou propojeny společnou strategií), zatímco jednotlivý projekt může, pokud je to vhodné, být rozdělen do několika fází, které jsou technicky a finančně nezávislé a mohou být financovány odděleně. Pozornost je věnována skutečnosti, aby se vyloučilo financování projektu z Fondu soudržnosti a strukturálních fondů současně.

Fond soudržnosti přispívá k posilování hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Míra pomoci EU poskytovaná Fondem soudržnosti je 80 – 85 % veřejných nebo ekvivalentních výdajů. Konkrétní výše pomoci je stanovena podle typu projektu, který má být realizován. Pomoc z Fondu soudržnosti bude přímo navazovat na předvstupní pomoc EU pomocí nástroje ISPA, který je analogií Fondu soudržnosti před vstupem ČR do EU.

Projekty jsou spravovány národními orgány a kontrolovány Monitorovacími výbory. Ministerstvo pro místní rozvoj a jeho Řídící orgán Fondu soudržnosti řídí a koordinuje systém pomoci z Fondu soudržnosti tak, aby bylo dosaženo co nejefektivnějšího využívání prostředků vyčleněných EK pro ČR.

2.4. Iniciativy Společenství

Iniciativy Společenství jsou speciální programy, na které je z rozpočtu SF určeno 5,35%. Charakteristickým rysem Iniciativ je důraz kladený na inovativní a pilotní řešení problémů, a na partnerskou spolupráci, která je základem pro tvorbu a realizaci strategií a řešení problémů. Důležitým rysem je také mezinárodní a meziregionální spolupráce, která má přispět k šíření úspěšných postupů, nových metod a výsledků projektů pro řešení problémů v EU.

Stejně jako u strukturálních fondů je základním předpokladem pro získání prostředků z Iniciativ vytvoření programových dokumentů. Programové dokumenty se vytvářejí na národní úrovni a mají strukturu obdobnou programovým dokumentům pro SF (např. operačním programům) - vycházejí z analytické části včetně ex-ante (předběžného) hodnocení, a v programové části určují cíle, priority a opatření, definují možné příjemce a realizátory projektů Iniciativy.

Také implementační struktury nezbytné pro zavedení programů a pro příjem finanční pomoci pro realizaci projektů v rámci Iniciativ Společenství jsou obdobné strukturám pro SF: musí být vytvořen řídicí a monitorovací výbor, případně výběrové komise pro výběr projektů a k předkládání projektů musí být potenciální žadatelé vyzváni ve výběrovém řízení.

Pro tzv. programovací období 2000-2006, v němž ČR vstupuje do EU, došlo v porovnání s předchozím programovacím obdobím ke snížení na pouhé **4 iniciativy**, na které bylo vyčleněno **10,44 mld. €**:

Program **INTERREG III**, jež má tři části, je jednou z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie a je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Část A se týká přeshraniční spolupráce, část B je zaměřena na nadnárodní spolupráci a část C podporuje meziregionální spolupráci.

Hlavním cílem iniciativy **EQUAL** je prosazování inovativních nástrojů řešení stávajících problematických oblastí souvisejících s diskriminací a nerovnostmi v oblasti trhu práce.

Program **URBAN** financovaný z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), nebude zatím v ČR fungovat. Suplovat ho budou dílčí cíle programů zahrnutých v Rámci podpory Společenství.

V Návrhu společné pozice EU a ČR je stanoveno, že Iniciativa Společenství **LEADER+** nebude v plánovacím období 2004 – 2006 otevřena jako samostatný finanční zdroj, ale aktivity typu LEADER+ mohou být začleněny v rámci příslušných programových dokumentů. V rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství se ČR rozhodla realizovat přechodné opatření LEADER+ v podobě výběru omezeného počtu pilotních místních akčních skupin a spolufinancování realizace jejich integrovaných strategií místního rozvoje.

3. STRATEGICKÉ ROZVOJOVÉ DOKUMENTY LIBERECKÉHO KRAJE

Na úrovni Libereckého kraje vznikla v období od jeho založení v r. 2000 celá řada rozvojových dokumentů. Kromě odvětvových koncepcí a generelů z oblasti dopravy, vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, životního prostředí aj. tvoří základní pilíře rozvoje kraje v následujícím období tzv. průřezové dokumenty – **Strategie rozvoje Libereckého kraje** (schválena v lednu 2002) a **Program rozvoje Libereckého kraje** (1. verze vznikla v roce 2000, aktualizovaná se dosud zpracovává).

3.1. Strategie rozvoje Libereckého kraje

Strategie rozvoje Libereckého kraje je dlouhodobý koncepční dokument (časový horizont – do r. 2020), jehož smyslem je představit na základě analýzy a vytipovaných kritických oblastí vize celého Libereckého kraje a předložit návrh cílů a opatření, jejichž naplněním budou tyto vize realizovány. Strategie rozvoje kraje obsahuje zejména:

- analýzu hospodářského a sociálního rozvoje územního obvodu kraje, charakteristiku slabých a silných stránek jeho jednotlivých částí a hlavní směry jeho rozvoje,
- vymezení regionů uvnitř územního obvodu kraje, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na jeho vyvážený rozvoj, spolu s uvedením problémových oblastí, na něž má být podpora zaměřena včetně navrhovaných opatření,
- stanovení priorit regionální politiky, určení „odvětví“ či sfér činnosti, na něž by měl být kladen zvláštní zřetel (ekonomický potenciál, infrastruktura, životní prostředí, sociální politika, vzdělávání ...).

Vize Libereckého kraje

Celková vize představuje očekávaný stav Libereckého kraje v dlouhodobém časovém horizontu (15 – 20 let) – po realizaci strategických opatření. Vize je členěna do 4 dílčích částí podle orientace na různé sféry života kraje:

1) Jsou vytvořeny podmínky pro všestranný rozvoj života člověka

- Stabilizována kvalitní vzdělávací soustava, vytvořena široký vzájemně propojený systém nabídky nových možností celoživotního vzdělávání, zajištěn soulad studijních oborů s požadavky trhu práce
- Zajištěno kvalitní bydlení a související služby.
- Vybudováno zázemí a zajištěna široká nabídka pro kvalitní sportovní, kulturní a společenské vyžití obyvatel.
- Rostoucí životní úroveň obyvatel LK, snížený výskyt sociálně patologických jevů ve společnosti
- Fungující soudnictví a policie, zajištěna bezpečnost obyvatel
- Posílen pocit sounáležitosti obyvatel s LK a vztah k životnímu prostředí
- Zvýšena úroveň zdravotní péče, stabilizována síť zdravotnických zařízení
- Založen systém poskytování kvalitních sociálních služeb s důrazem na osobnost jedince, existence preventivních a motivačních prvků v této oblasti
- Posílen pocit zodpovědnosti občanů za vlastní zdraví, ekonomickou a sociální situaci
- Připravenost na globální přesuny populací

2) Je rozvinut ekonomický a technický potenciál Libereckého kraje

- Zmírněny regionální rozdíly ve výkonnosti ekonomiky a v úrovni technické vybavenosti území, zajištěn vyvážený rozvoj jednotlivých oblastí LK podle místních podmínek a možností
- Posílen význam malého a středního podnikání, vytvořeny podmínky pro jeho rozvoj
- Vytvořeny podmínky pro rozvoj konkurenceschopné vnitřní ekonomiky, otevřené novým investorům
- Dynamicky se rozvíjející trh práce
- Vedle orientace ekonomiky kraje na některá tradiční hospodářská odvětví, bude dále ekonomika orientována na další druhy podnikatelských činností s ohledem na specifiku vnitřních zdrojů LK, zejména cestovního ruchu.
- Je dořešena technická infrastruktura kraje, zejména dopravní

3) Je zajištěno zdravé životní prostředí a rozvoj území realizován v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje

- Omezeny negativní vlivy na životní prostředí, krajinu a zdraví obyvatelstva
- Posíleny mimoprodukční funkce zemědělství s důrazem na údržbu a obnovu krajiny jako důležitého ekologického, estetického a hospodářského prvku v území
- Je posílen význam venkova, jeho tradic a prostředí jako kvalitního zázemí pro bydlení a rekreaci a jako svébytného prostředí pro uplatnění ekonomických aktivit

4) Je vytvořen efektivně fungující a všeobecně uznávaný systém veřejné správy Libereckého kraje

- Vytvořena funkční, územně dostupná struktura úřadů a informační systém státní správy a samosprávy
- Akceptovány principy subsidiarity a partnerství v systému veřejné správy LK
- Orgány veřejné správy respektují názory občanů a spolupracují s nimi, narůstá zájem obyvatel o věci veřejné
- Definovány cíle rozvoje LK, zpracovány a přijaty koncepce rozvoje kraje. Zajištěna návaznost naplňování rozvojových koncepcí bez ohledu na politické změny
- Liberecký kraj partnerem pro jednání na národní i mezinárodní úrovni

Výběr kritických oblastí

Výběr kritických oblastí identifikuje problémové oblasti nebo oblasti významné pro rozvoj kraje, vyžadující soustředěnou cílevědomou pozornost. Je zpracován na základě závěrů sociálně ekonomické analýzy a SWOT analýz a respektuje stanovené vize kraje. Výběr pro účely dlouhodobého strategického dokumentu je zaměřen především na sféru hospodářského rozvoje kraje jako celku a nepostihuje proto všechny detaily obecné společenské problematiky. Kritické oblasti jsou soustředěny do jednotlivých problémových okruhů bez další kvalitativní a kvantitativní specifikace.

A) Ekonomický rozvoj

- Některá hospodářská odvětví
- Technická a technologická vybavenost, věda a výzkum
- Strategické investice
- Malé a střední podnikání
- Sektor služeb
- Ekonomická úroveň jednotlivých regionů

B) Lidské zdroje

- Trendy demografického vývoje obyvatelstva
- Vývoj trhu práce a výběrová podpora vzdělávací soustavy
- Bydlení
- Význam subjektů a jimi zajišťovaných služeb v oblasti zdravotnictví, vzdělávání, sociální péče, kultury a sportu
- Kriminalita a doprovodné jevy
- Zapojení veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů

C) Infrastruktura

- Dopravní systémy
- Vodní hospodářství
- Energetika
- Informační systémy

D) Životní prostředí

- Ochrana jednotlivých složek životního prostředí
- Krajina
- Řízení rozvoje území
- Vztah obyvatelstva k životnímu prostředí

E) Cestovní ruch

- Základní a doplňkové služby – kvantita a kvalita
- Vzájemná komunikace a spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- Profesionální přístup pracovníků v CR

F) Zemědělství a venkov

- Využití potenciálu zemědělské a lesní půdy
- Alternativní činnosti (mimoprodukční funkce zemědělství)
- Funkce, postavení a prestiž venkova

Strategické cíle a opatření k jejich realizaci

A) Ekonomický rozvoj

Hlavní cíl: Ekonomicky silný kraj s rostoucí životní úrovní obyvatel a vyváženým rozvojem regionů

Dílčí cíle:

- 1) Vyřešeny problémy tradičních hospodářských odvětví a vytvořeny příznivé podmínky pro podnikání a nové investice

Návrh opatření:

- příprava a předložení změn zákonů souvisejících s podnikáním PS PČR (§ 35, odst. 2, písm. a), zákona o krajích v platném znění)
- podpora zakládání a rozvoje malých a středních podniků, podpora rozvoj inovačního podnikání (poradenství, informační systémy, podnikatelské inkubátory,...)
- technicko-organizační pomoc a koordinace při získávání dotačních prostředků z oblasti podpory podnikání (EU, státní a privátní zdroje)
- příprava rozvojových území a podmínek pro podnikatelské aktivity
- podpora rozvoje mikroregionů v souladu se zpracovanými programy

- 2) Zvýšena soběstačnost a efektivnost veřejných rozpočtů

Návrh opatření:

- příprava a předložení změn zákona o rozpočtovém určení daní, příprava vlastního podnětu kraje k zavedení krajské daňové soustavy (vč. obecních daní) s možností samospráv ovlivňovat výši a uložení těchto daní
- zavedení důsledné kontroly čerpání účelových prostředků poskytnutých veřejným rozpočtům
- zvýšení odpovědnosti za hospodaření s veřejnými prostředky (zákonné sankce)

B) Lidské zdroje

Hlavní cíl: Rostoucí životní úroveň obyvatel, kvalitní lidský potenciál

Dílčí cíle:

- 1) Zdravé, vzdělané a sociálně stabilní obyvatelstvo, kvalitní zázemí pro život lidí

Návrh opatření:

- příprava a předložení změn zákonů souvisejících s problematikou zdravotnictví a školství, včetně financování
- rozšíření nabídky zdravotnických a sociálních služeb, zejména v periferních mikroregionech
- zavádění masivních opatření vedoucích k růstu osobní kvalifikace (nabídka kurzů, školení, rekvalifikací), zejména u nezaměstnaných, zvýšení nabídky školských zařízení v oblasti celoživotního vzdělávání
- realizace efektivní zdravotní a sociální prevence
- rozšíření nabídky kulturních, sportovních a rekreačních možností a zajištění jejich dostupnosti
- podpora preferovaných vzdělávacích zařízení
- zřízení státních institucí na úrovni nových krajů (celní ředitelství, finanční ředitelství, ředitelství policie...)
- posilování neziskového sektoru, komunikace veřejného a soukromého sektoru
- větší zapojení NNO do spolurozhodování veřejné správy + spolupráce s VS
- formulování a obecné přijetí regionální zdravotní politiky respektující východiska zdravotního stavu obyvatelstva, obecné principy Strategie regionálního rozvoje ČR aplikované na podmínky Libereckého kraje i zásady Světové deklarace zdraví – Zdraví pro všechny v 21. století

- 2) Zajištěna bezpečnost obyvatel a majetku

Návrh opatření:

- posílení a zefektivnění práce Policie ČR v regionu
- přizpůsobení organizační struktury Policie ČR krajskému uspořádání
- zefektivnění práce soudů
- realizace důsledných preventivních opatření

3) Rozvinutý trh s byty

Návrh opatření:

- zpracování a projednání koncepce bytové politiky LK
- podpora aktivit vedoucích k deregulaci nájemného
- vybudování systému sociálního bydlení
- podpora výstavby nových bytů (bytové domy, RD)

4) Stabilizovaný a restrukturalizovaný a dynamický trh práce

Návrh opatření:

- příprava a předložení změn právních předpisů souvisejících se zaměstnaností (prosazení sociálně motivačních prvků)
- vybudování systému rekvalifikace a prosazování aktivní politiky zaměstnanosti dle požadavků trhu
- zajištění důsledného dodržování předpisů o zaměstnanosti (práce cizinců, šedá ekonomika)

C) Infrastruktura

Hlavní cíl: Kvalitní dopravní a technická infrastruktura, optimalizovaná obslužnost území s ohledem na životní prostředí, zajištěné vnější spojení kraje. Nabídka dobrých logistických vazeb a předpoklady pro alokaci investorů v regionu

Dílčí cíle:1) Kraj napojen na republikovou a evropskou dopravní síť, zkvalitněna stávající dopravní infrastruktura a optimalizována dopravní obslužnost v regionu

Návrh opatření:

- rekonstrukce a modernizace silniční sítě
- zajištění kvalitní údržby silniční sítě včetně místních komunikací
- modernizace železničních tratí
- zajištění optimální nabídky dopravní obslužnosti území
- podpora veřejné dopravy
- vybudování železničního koridoru Praha – Mladá Boleslav – Liberec – ERN
- napojení Semilsk na silnici Turnov – Hradec Králové (okr. Trutnov – Jilemnice – Semily – Rovensko pod Troskami)

2) Zkvalitněn technický stav systémů technické infrastruktury, zabezpečeny potřeby společnosti v zásobování vodou a energií při celkovém snižování spotřeby a využívání alternativních zdrojů, umožněno využívání moderních spojových a informačních technologií

Návrh opatření:

- zvýšení kvality pitné vody a zlepšení technického stavu vodovodních sítí
- rozvoj sítí veřejné kanalizace a zlepšení čištění odpadních vod
- zabezpečení energetických potřeb území, cílená podpora zavádění obnovitelných zdrojů energie na území Libereckého kraje
- optimalizace a celkové snížení spotřeby energií, minimalizace dopadů na životní prostředí
- rozvoj a integrace informačních a radiokomunikačních systémů
- růst počtu uživatelů informačních a komunikačních systémů
- zpracování územní energetické koncepce kraje
- podpora programů využití obnovitelných zdrojů energie

3) Rozvoj kraje realizován podle přijatých rozvojových a územně plánovacích dokumentů, včetně zainvestování a nabídky nových komerčních ploch

Návrh opatření:

- průběžná aktualizace rozvojových dokumentů kraje, mikroregionů, měst a obcí
- pokrytí území kraje platnou a aktuální územně plánovací dokumentací
- koordinace umístování hospodářských aktivit v území, vytvoření komplexní nabídky investičních příležitostí

D) Životní prostředí

Hlavní cíl: Zdravé životní prostředí a využívání přírodního bohatství v souladu se zásadami udržitelného rozvoje

Dílčí cíle:1) Trvale snižovány škodlivé vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a zdraví obyvatelstva

Návrh opatření:

- zavedení průkazného a objektivního sledování stavu všech rozhodujících složek životního prostředí
- realizace preventivních opatření
- zpracování a realizace regionálních oborových koncepcí jednotlivých složek a oborů ŽP (energetika, nakládání s odpady, nakládání s vodami, využití nerostného bohatství, ovzduší atd.)
- snížení energetické a surovinové náročnosti činností na celém území LK
- sanace prostorů po těžbě uranu s ekologickými zátěžemi
- zvýšená péče o krajinu
- stanovení indikátorů trvalé udržitelnosti v jednotlivých oblastech životního prostředí a jejich monitoring
- věnovat větší pozornost alternativním zdrojům energie a s tím souvisejícímu využití vhodných ploch zemědělské půdy pro pěstování biomasy

2) Zvýšena péče o krajinu, optimálně využíván krajinný a přírodní potenciál kraje, zvýšeno environmentální povědomí obyvatel

Návrh opatření:

- zpracování rozvojových a územně plánovacích dokumentů a podkladů v souladu s principy trvalé udržitelného rozvoje
- realizace komplexních pozemkových úprav
- zpracování a schválení oborových dokumentů (generelů revitalizace krajiny, ÚSES, studií limitů únosnosti krajiny atd.) a zapracování do ÚPD
- realizace nápravných opatření vedoucích k revitalizaci krajiny a jejich složek
- uplatňování Agendy 21
- zavedení systému environmentálního vzdělávání a výchovy
- podpora zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů

E) Cestovní ruch

Hlavní cíl: Turisticky atraktivní kraj, rostoucí ekonomické, sociální a kulturní přínosy cestovního ruchu s ohledem na trvale udržitelný rozvoj

Dílčí cíle:1) Vybudováno kvalitní zázemí pro cestovní ruch, vícedenní pobyty turistů, prodloužení sezóny

Návrh opatření:

- zpracování Generelu cestovního ruchu a Strategie rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje a zapracování výstupů do ÚPD LK
- podpora žádoucích aktivit v oblasti cestovního ruchu (obce, organizace)
- cílená podpora malého a středního podnikání v CR
- kvalitní příprava rozvojových projektů a získání finančních prostředků na realizaci z předstrukturálních fondů a nestandardních zdrojů
- zpracování limitů únosnosti území z hlediska trvalé udržitelného rozvoje CR
- analyzovat, které aktivity CR poškozují přírodu a omezovat je, zpracovat koncepci, pro jaké druhy využití v oblasti CR je území LK vhodné a které aktivity potlačit

2) Vytvořen koordinovaný a fungující marketingový systém

Návrh opatření:

- ustanovení jednotlivých sdružení v turistických regionech a založení Svazu CR LK
- vytvoření jednotného koordinovaného informačního podsystemu a jeho začlenění do regionálního (krajského/euroregionálního) informačního systému
- vytvoření marketingového systému
- vytvoření jednotné metodiky pro sběr, zpracování a vyhodnocování dat a informací z oblasti cestovního ruchu

F) Zemědělství a venkov

Hlavní cíl: Územně vyvážený rozvoj venkova, zemědělská a lesnická činnost prováděná v souladu se zásadami trvalé udržitelného rozvoje a s požadavky na ochranu životního prostředí

Dílčí cíle:1) Šetrně využívaný potenciál zemědělské a lesní půdy, rozvinutá péče o krajinu

Návrh opatření:

- systémová podpora alternativních zemědělských činností
- systémová podpora péče o krajinu
- zpracování koncepce rozvoje zemědělství kraje
- podpora trvale udržitelného zemědělského užívání krajiny
- podpora občanských iniciativ (NNO), působících na venkově

2) Posílena obytná a rekreační funkce venkova, obnovena prestiž venkova

Návrh opatření:

- podpora výstavby rodinných domů na venkově
- podpora infrastrukturních opatření v oblasti dopravní dostupnosti a obslužnosti
- podpora infrastrukturních opatření v oblasti technických sítí
- podpora takových aktivit stálých obyvatel, obcí a jejich sdružení, které jsou v souladu se strategií rozvoje kraje a v souladu s místními rozvojovými dokumenty.
- podpora projektů založených na kooperaci v rámci mikroregionů.

3.2. Program rozvoje Libereckého kraje

Program rozvoje územního obvodu kraje (zkráceně **Program rozvoje kraje**) je taktický (střednědobý) dokument, který konkretizuje strategické cíle a rozvojové aktivity ve formě konkrétních opatření a projektů na období cca 5 let, určuje jejich nositele a stanoví způsob financování a implementace.

První ucelený Program rozvoje Libereckého kraje byl zpracován v návaznosti na Strategii rozvoje VÚSC Liberecký kraj v roce 2000 konzorciem, tvořeným Agenturou regionálního rozvoje, sdružením libereckých architektů urbanistů – SAUL a Technickou univerzitou v Liberci. V lednu 2004 dokončil odbor rozvoje KÚLK aktualizovanou verzi, vycházející ze schválené Strategie rozvoje Libereckého kraje. Definitivní verze PRLK byla schválena zastupitelstvem kraje dne 15.6.2004. Přehled opatření PR LK (viz dále) členíme podle prioritních oblastí stanovených v rámci Strategie (oddíly A – F):

A) Ekonomický rozvoj

Návrh opatření:

- Rozvoj podnikatelských aktivit (vazba na SROP: opatření 1.1, OP PP – priorita 1,2 a opatření 2.3)
- Optimalizace legislativního prostředí
- Vytvoření nástrojů efektivnějšího hospodaření územních samospráv

B) Lidské zdroje**Školství**

Návrh opatření:

- Zvyšovat vzdělanostní úroveň a tím posilovat zaměstnatelnost obyvatel Libereckého kraje (vazba na SROP: opatření 3.1 - Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v obcích a regionech, 3.2, OP RLZ 3.1, 3.2, 3.3)
- Změny sítě základních a středních škol a organizační změny ve školách (SROP: opatření 3.2, OP RLZ 3.1)

Zdravotnictví

Návrh opatření:

- Zlepšování zdravotní péče o obyvatele LK a podpora preventivních programů v oblasti zdravotní i sociální péče
- Zajištění integrovaného zdravotnického sektoru a vytvoření udržitelného zdravotního systému

Sociální oblast

Návrh opatření:

- Vyhodnotit sociální situaci obyvatel a stavu sociálních zařízení na území Libereckého kraje (vazba na SROP: opatření 3.2, OP RLZ 2.1)
- Prevence projevů rasového násilí a pomoc začlenění příslušníků národnostních menšin do většinové populace (SROP: opatření 3.2, OP RLZ 2.1)

Kultura a památková péče

Návrh opatření:

- Zajištění podpory a rozvoje sítě kulturních zařízení, které nabízejí kvalitní odborné, kulturní, informační a kulturně vzdělávací služby (vazba na SROP: opatření 3.2)
- Podpora realizace významných kulturních projektů (vazba na SROP: opatření 3.2)
- Zajištění poskytování kvalitních informací o kultuře v Libereckém kraji
- Příprava programů Libereckého kraje na obnovu kulturních památek a podpora zvýšení informovanosti o státní památkové péči a využití památkového fondu pro potřeby cestovního ruchu (SROP: priorita 4)

Sport a tělovýchova

Návrh opatření:

- Podpora dobudování infrastruktury tělovýchovy a sportu (vazba na SROP: priorita 4)
- Podpora nabídky produktů tělovýchovy a sportu
- Podpora kvality služeb tělovýchovy a sportu (vazba na SROP: priorita 4)
- Rozvoj lidských zdrojů do oblasti tělovýchovy a sportu (vazba na SROP: opatření 3.2)
- Podpora marketingu a marketingové komunikace v oblasti tělovýchovy a sportu (SROP: priorita 4)
- Podpora budování systému tělovýchovy a sportu (vazba na SROP: priorita 4)

Bydlení

Návrh opatření:

- Podpora bytové výstavby a regenerace bytového a nebytového fondu

Trh práce

Návrh opatření:

- Posílit uplatnitelnost uchazečů o práci na trhu práce a zvýšit informovanost o trhu práce (vazba na SROP: opatření 3.2, OP LZ – opatření 1.1,4.1)

C - Infrastruktura**Doprava**

Návrh opatření:

- Zkvalitnit stávající dopravní infrastrukturu silniční, drážní a leteckou (vazba na SROP: opatření 2.1, OP Infrastruktura – priorita 1)
- Zajistit lepší dopravní obslužnost v Libereckém kraji veřejnou dopravou (SROP: opatření 2.1, OP Infrastruktura – opatření 2.2, 2.3)
- Rekonstrukce technické infrastruktury na území LK a zvýšení podílu spotřeby druhotných a obnovitelných zdrojů energie (OP Infrastruktura – opatření 3.2)

Územní plánování

Návrh opatření:

- Zkvalitňování úrovně zpracování územně plánovacích dokumentů a zabezpečení pokrytí celého území Libereckého kraje
- Optimalizace legislativního prostředí v oblasti územního plánování
- Koordinace územně plánovacích a rozvojových dokumentů a zajištění vzájemné provázanosti (horizontální a vertikální)

D - Životní prostředí

Návrh opatření:

- Zlepšit kvalitu ovzduší a vod včetně monitoringu a protipovodňové ochrany (OP Infrastruktura – opatření 3.1,3.3)
- Zlepšit hospodaření s půdou a odstraňovat staré ekologické zátěže (OP Infrastruktura – opatření 3.4)
- Respektovat principy udržitelného hospodaření v krajině a zvýšit environmentální povědomí obyvatel (SRP: opatření 4.3)

E - Cestovní ruch

Návrh opatření:

- Podpora přípravy a tvorby programů a produktů cestovního ruchu (SRP: opatření 4.1)
- Podpora budování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (SRP: opatření 2.1, 2.3, 4.2)
- Marketingová podpora cestovního ruchu a příprava lidských zdrojů v cestovním ruchu (SRP: opatření 4.1,)
- Podpora budování organizační struktury cestovního ruchu (SRP: opatření 2.2, 4.2)

F - Zemědělství a rozvoj venkova

Návrh opatření:

- Zachování produkčních a mimoprodukčních funkcí zemědělství a krajinného rázu (OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství - opatření 7.2.1)
- Rozvoj nezbytných technických a správních podmínek života ve venkovských sídlech (vazba na SRP: opatření 2.1, 4.2, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství - opatření 7.2.2)
- Oživení venkovského prostoru (SRP: opatření 2.1, 3.1, 4.1, 4.2, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství – opatření 2.1.1)

Na schválený Program rozvoje Libereckého kraje naváže tzv. **Akční plán rozvoje Libereckého kraje**, který bude specifikovat konkrétní rozvojová opatření a aktivity pro nejbližší období (cca 2 roky) s podrobným popisem cílů, způsobů realizace, technického, personálního a finančního zajištění a monitoringu.

4. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza shrnuje základní analytické poznatky o vnitřních a vnějších faktorech, které je možné využít ve prospěch komplexního, vyváženého a udržitelného rozvoje města Turnova (silné stránky a příležitosti) a faktorech, kterým je třeba navrhovanou rozvojovou strategií (strategickým plánem) čelit, resp. je eliminovat (slabé stránky a ohrožení).

Ze stanoveného pořadí důležitosti těchto faktorů (určeného odvětvovými pracovními skupinami, resp. řídicí pracovní skupinou) lze dovodit **kritické** (limitní), resp. **prioritní oblasti** rozvoje města. V rámci těchto stanovených priorit jsou vymezeny **strategické cíle**, **opatření** k jejich naplnění a jednotlivé **aktivity**, jejichž prostřednictvím budou realizovány. Aktivity jsou naplněny jedním nebo několika dílčími **projekty**.

SWOT analýza byla vytvořena ve spolupráci s členy pracovních skupin. Jednotlivé náměty ve všech segmentech (silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby) byly bodově ohodnoceny a uspořádány do tématických bloků (viz následující tabulka).

Tab.: SWOT analýza – silné a slabé stránky

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ výjimečné přírodní krásy v okolí (skalní města Českého ráje), kvalitní marketingové aktivity města a regionu; regionální postavení města v oblasti cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ problematická doprava městem (průtahy silnic I/10, I/35, II/283), přetížení centra města tranzitní dopravou; špatná kvalita povrchu komunikací a chodníků, chybějící cyklostezky ve městě a okolí; nedostatek parkovacích ploch v místech s koncentrovanou zástavbou

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ atraktivní geografická poloha na křižovatce železničních tratí a rychlostních silnic, snadná dostupnost Prahy, Liberce, horských turistických středisek; centrum správního obvodu III. stupně; relativně kvalitní životní prostředí, atraktivní pro bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ špatný technický stav kulturních zařízení; chybí víceúčelové kulturní zařízení s velkým kongresovým a společenským sálem; chybějící sportoviště (koupaliště, zimní stadión...); nerovnoměrné rozmístění sportovních zařízení ve městě; špatný technický stav některých sportovních zařízení, nekvalitní zázemí sportovních areálů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysoký vzdělanostní potenciál obyvatel, široká oborová nabídka středních škol, tradiční široké spádové území škol, vysoký podíl sportujících dětí a mládeže, vysoký standard a optimální struktura a návaznost zdravotnických a soc. služeb; kulturně-historický potenciál města, bohatá tradice spolkové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatečná občanská vybavenost v některých částech města; méně vyhovující obchodní síť (krátké otvírací doby, málo velkoplošných prodejen); chybí vybavenost pro náročnější turistickou klientelu; nedostatečné doplňkové služby pro turisty (půjčovny kol, směnárny s víkendovým provozem, internetové kavárny...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ široká nabídka pracovních příležitostí v různých oborech, včetně tradiční umělecké výroby (zprac.drahých kamenů) i high-tech odvětvích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktuální nedostatek připravených rozvoj. ploch pro výrobní i nevýrobní aktivity (zátopové oblasti, restituční spory, blokace území pro dopravní koridory aj.); malá nabídka cenově přijatelných bytů pro mladé rodiny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobré pokrytí města schválenými a rozpracovanými regulačními plány, projekční připravenost rozvojových ploch pro výrobní aktivity (rozšíření průmyslových zón), centra města, rozvojových ploch pro bydlení (zóny Hruštica-Károvsko, Durychov-Na Kamenci) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatečná technická infrastruktura v okrajových částech města (zejména kanalizace); malá kapacita rozvodné sítě el. energie (nutnost zkapacitnění, zokruhování); nedostatečná protipovodňová ochrana města
<ul style="list-style-type: none"> ▪ nižší úroveň kriminality v regionu (s výjimkou krádeží automobilů) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ méně příznivá věková struktura obyvatel (vysoký podíl obyvatel v postproduktivním věku ve srovnání s Libereckým krajem i celou Českou republikou)
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zkvalitnění vedení komunikace I/35 ve směru na Jičín a Hradec Králové, vybudování nové trasy silnice II/283 na Semily a Lomnici nad Popelkou mimo zastavěné území města, vybudování vnitřního a vnějšího dopravního okruhu, zklidnění dopravně přetíženého centra města a zvýšení jeho atraktivity; vybudování kapacitního parkoviště v dosahu městského centra 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oddálení řešení tranzitní automobilové dopravy městem (zejména přeložky komunikace II/283); možné poškození přírodních a kulturních hodnot území necitlivým stavebním řešením rychlostní komunikace R 35; vyloučení Turnova z dálkové osobní železniční dopravy při realizaci „Přepešské spojky“
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudování nové železniční trati na Prahu a Liberec, event. Jičín a Hradec Králové; zavedení integrovaného dopravního systému; napojení Turnova na Regiotram Nisa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a investice do komunikací, sítí technické infrastruktury a občanské vybavenosti města
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zápis skalních měst Českého ráje do seznamu světového dědictví UNESCO; využití regionálních produktů (český granát...) a tradice kamenářství a šperkařství pro rozvoj cestovního ruchu; vybudování kulturně-společenského centra se zaměřením na kongresovou turistiku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chybějící systém financování regionálních funkcí (zdravotnická a sociální péče, kultura apod.) – absence příspěvku kraje a státu; nepříznivý demografický vývoj s dopady do školství, zdravotnictví, sociální péče...
<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektivní využití dotačních titulů v ČR a Libereckém kraji a prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ narušení rázu krajiny a města nevhodnou zástavbou bytových domů, průmyslových objektů, nedostatkem zeleně v rozvojových plochách bytových zón aj.; snižování kvality života; možné ohrožení města povodňovou vlnou při neřešení protipovodňových opatření na Jizevě; možné zhoršení kvality ovzduší
<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektivní využití stávajících školských zařízení pro celoživotní vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ masivní živelný turistický ruch s destruktivním dopadem na přírodu a krajinu Českého ráje
<ul style="list-style-type: none"> ▪ maximální propojení města s okolní přírodou plochami zeleně při zachování rozvoje bytových zón; zlepšení kvality života ve městě přihlášením k programu „Zelené město“ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysoká závislost oblasti na Škodě Mladá Boleslav, resp. automobilovém průmyslu; hrozba možného odchodu zahraničních investorů do „výhodnějších“ zemí
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmenšení správního obvodu III. stupně v důsledku nového správního členění ČR (přeřazení obcí k Liberci a Jablonci nad Nisou)

Ukazuje se, že město Turnov má celou řadu komparativních výhod ve srovnání s obdobnými centry z hlediska velikosti a regionálního významu. Jedná se zejména o atraktivní polohu z hlediska dopravního napojení a přírodních a krajinných hodnot v bezprostředním okolí. Mezi největší problémy patří nadměrné zatížení komunikačního systému města místní i tranzitní dopravou.

5. STRATEGICKÁ VIZE MĚSTA

Strategická vize města:

Město Turnov je:

- přirozeným centrem spádové oblasti - historicky, geograficky a demograficky dané
- dynamicky se rozvíjejícím městem na křižovatce dopravních cest z vnitrozemí do Polska a SRN s pestrou strukturou hospodářství, založenou na moderní průmyslové výrobě i tradičních uměleckých oborech (šperkařství, zpracování drahých kamenů, ...)
- turistickým centrem mezinárodního významu v atraktivní oblasti Českého ráje se širokým spektrem infrastruktury a služeb cestovního ruchu
- příjemným místem pro bydlení i trávení volného času v malebné krajině se zdravým životním prostředím, kvalitní infrastrukturou a širokou nabídkou vzdělávacích možností, kulturních a sportovních aktivit, sociálních a zdravotních služeb.

6. STANOVENÍ KRITICKÝCH OBLASTÍ ROZVOJE MĚSTA

Návrh kritických oblastí rozvoje města Turnova vychází z jednání Řídící pracovní skupiny pro Strategický plán a kopíruje oblasti zaměření odvětvových pracovních skupin:

- A) Průmysl a služby
- B) Technická infrastruktura a bydlení
- C) Doprava a komunikace
- D) Školství a vzdělávání
- E) Kultura a sport
- F) Zdravotnictví a sociální péče
- G) Cestovní ruch a památky
- H) Životní prostředí
- I) Bezpečnost
- J) Turnov jako centrum regionu (doplněno v rámci připomínkového řízení)

Na zasedání odvětvových pracovních skupin 3. a 5.2.2004 (resp. 4.3.2004 – PS Životní prostředí) a Řídící pracovní skupiny pro Strategický plán města Turnova dne 19.2.2004 byly definovány hlavní problémy, resp. náměty pro řešení strategické části plánu podle jednotlivých kritických (prioritních) oblastí:

A) Průmysl a služby

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Nejsou připravené průmyslové zóny pro menší investory, pro výrobní haly do 50 zaměstnanců
- Průmyslové zóny je třeba připravovat v souladu s výstavbou nových dopravních cest
- Revitalizace bývalých průmyslových nebo výrobních areálů v zastavěném území města, například na obchodní nebo smíšené zóny (Dias, Sklostroj, Pila...)
- Vytvářet podmínky pro posílení sektoru služeb v souvislosti s vysokou dojížděnkou obyvatel okolních obcí za zaměstnáním do Turnova
- Vymezit podmínky pro výstavbu středisek obchodu a služeb v jádrovém území města (oblast Koňského trhu aj.) v souladu s regulačním plánem
- Bytovou zónu v Daliměřicích (nebo alespoň její část), vzhledem k plánované výstavbě přeložky silnice I/10 přeměnit v územním plánu na komerční (smíšenou) zónu

B) Technická infrastruktura a bydlení

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Vymezit podmínky technické přípravy území pro investory v regulačním plánu

- Zvýšit podíl bydlení v centru města
- Novou bytovou výstavbu řešit společně s výstavbou parkovišť u nových bytových domů a s další občanskou vybaveností v bytových zónách (parky, služby, ...)
- Vytvářet podmínky pro investory pro stavbu rodinných domů
- Budovat infrastrukturu k pozemkům určeným k bydlení a financovat ji z dotačních programů zejména u kanalizační sítě, která je pro investory finančně nejnáročnější
- Podpořit využívání státních programů rozvoje bydlení pro mladé rodiny
- Pokračovat v prodeji bytů ve vlastnictví města
- Revitalizace sídlišť – oprava a výstavba chodníků, sportovních a dětských hřišť, parkovišť, ...
- Vybudovat a zprovoznit nový záložní zdroj pitné vody pro město

C) Doprava a komunikace

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Realizovat jižní obchvat a vnitřní dopravní okruh dle územního plánu a zpracovaných studií
- Připravit možné řešení severního obchvatu města s přemostěním Doláneckého údolí
- Chybějící cyklotrasy a cyklostezky ve městě budovat dle zpracovaného generelu cyklo dopravy
- Optimalizovat počet a umístění přechodů pro chodce ve městě v souladu s dopravním zatížením
- Dálkovou osobní a nákladní železniční dopravu řešit včetně města Turnova
- Zvýšit bezpečnost silničního provozu na železničních přejezdech (rekonstrukce, světelná signalizace...)
- Přesunout autobusové nádraží k nádraží Českých drah
- Optimalizovat počet linek MHD ve městě a posílit linky MHD do průmyslové zóny Vesecko
- Vybudovat nástupní místa do Českého ráje s odpovídajícím vybavením (parkoviště, WC, rozcestníky turistických cest a cyklotras, informační tabule, mapy, ...) a v návaznosti na hromadnou dopravu
- Vybudovat kapacitní hlídané parkoviště v dosahu centra města
- Řešit problematiku parkování trvale bydlicích obyvatel v centru města – např. podzemními garážemi ve vnitroblocích

D) Školství a vzdělávání

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Rekonstrukce škol a školských zařízení
- Optimalizace sítě škol a kapacit školských zařízení
- Podporovat rozvoj všech forem celoživotního vzdělávání
- Podpora zdravého životního stylu, drogové prevence a inovativního školství
- Zajištění dostatečného počtu a kvality dětských hřišť
- Zvýšení spolupráce mezi školami, kulturními a sportovními institucemi (muzeum, knihovna, Kulturní centrum, TJ...) a občanskými sdruženími
- Rozšíření spolupráce středních škol s podnikateli při řešení nabídky a poptávky po práci, zejména mezi absolventy škol
- Řešit potřebu zařízení pro využití volného času mládeže (teenagerů) klubového typu
- Zřízení výzkumného centra nebo detašovaného pracoviště vysoké školy v Turnově (spolupráce s ČVUT...)

E) Kultura a sport

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Optimalizace stávajících kulturních zařízení dle dokumentu Sanace kulturních zařízení města
- Rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení
- Výstavba kulturně-společenského centra Střelnice
- Výstavba nových sportovních zařízení – koupaliště, krytého bazénu (v rámci realizace sportovního areálu v Maškově zahradě nebo rekonstrukce, resp. rozšíření současného bazénu), zimního stadiónu
- Vymezení zón pro rekreační a volnočasové aktivity (přírodní areály zdraví)
- Aktivizace občanských sdružení v oblasti kultury a sportu, které mají nedostatečné zázemí, a jejich stabilní podpora

F) Zdravotnictví a sociální péče

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Orientovat systém zdravotních a sociálních služeb na péči o vyšší věkové skupiny v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem
- Podporovat zdravý životní styl jako prevenci civilizačních chorob
- Podporovat rozvoj péče o osoby se zdravotním postižením
- Optimalizace sféry sociálních služeb a zvyšování počtu sociálně zdravotních lůžek

- Řešit opravy a rekonstrukce objektů nemocnice s cílem dosažení standardů EU
- Zvažovat jinou právní formu a zřizovatele nemocnice
- Vytvářet podmínky pro podporu neziskových a privátních subjektů v oblasti sociálních služeb (osobní asistenti, služby sociální intervence – poradenství, azylové bydlení, krizová centra, protidrogová prevence)
- Podpora zaměstnanosti obyvatel ohrožených sociální exkluzí (ženy po mateřské dovolené, starší obyvatelstvo, národnostní menšiny...)

G) Cestovní ruch a památky

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Nedostatečná kvalita služeb (omezená provozní doba obchodů a restaurací, absence hlídaných parkovišť, nedostatečné doplňkové služby pro návštěvníky města – půjčovny, úschovny kol...); neexistuje spolupráce uvnitř privátního sektoru, malá spolupráce s Městem (nekázeň v platbě poplatků z ubytování, není ze strany Města motivace ke kvalitnějším službám, společné aktivity)
- Rekonstrukce památek – nedostatečná státní finanční podpora
- Zvýšení využitelnosti veřejné dopravy pro rozvoj CR
- Snížit koncentraci turistů v některých oblastech –větší rozptýlení do regionu
- Udržet (prodloužit pobyt) turisty ve městě (ubytování, stravování, zábava...), rozšíření produktové nabídky (např. pro rodiny s dětmi) – koupání, doplňkové služby (bowling, fitness...), rozvoj kongresové turistiky (kongresové centrum Střelnice)
- Prosazovat strategii CR v regionu Český ráj – spolupráce s dalšími obcemi
- Podpora cestovního ruchu jako významného ekonomického odvětví -udržení vůdčího postavení Turnova v turistickém regionu Český ráj, budování regionálního destinačního managementu. Neexistence regionálního informačního a rezervačního systému, regionální funkce IC Turnov.
- Nedostatečná vybavenost pro letní i zimní rekreaci (- chybí přírodní i umělé rekreační sportovní areály, víceúčelové společenské zařízení). Nedostatečné využití stávajícího zázemí pro rozvoj volnočasových aktivit.
- Nedostatečná infrastruktura pro motorovou i nemotorovou dopravu důležitá pro rozvoj CR - parkoviště, pěší a cyklotrasy i stezky.
- Nedostatečná péče o rozvoj pěší turistiky a cykloturistiky (údržba, navigační systémy, příměstské okruhy); nutnost zlepšit spolupráci s Libereckým krajem a KČT
- Kvalitnější a širší využití kulturního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu v zájmu prodloužení pobytu turistů ve městě (rekonstrukce a zpřístupnění dalších památek na území města, výstavba nových zařízení - např. horolezecké muzeum, využití památkových objektů ke kulturním a společenským akcím i s využitím místních kulturních spolků, budování informačního systému k památkovým objektům, naučných stezek apod.)
- Využití možností ekoturistiky (ve spolupráci se Správou CHKO) a venkovské turistiky vzhledem o okolnímu venkovskému prostředí
- Zvýšení kvalifikace lidských zdrojů v oblasti marketingu a koncepčního plánování aktivit v cestovním ruchu; aktivní zapojení Města do vznikajícího destinačního managementu

H) Životní prostředí

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Řešení dopravy v návaznosti na minimalizaci dopadů na okolí (včetně parkování, cyklostezek atd.)
- Odkanalizování okrajových částí města
- Revitalizace povodí a snížení rizika povodňových stavů
- Trvale udržitelný způsob rekreačního využití přírody
- Optimalizace způsobu likvidace odpadů s cílem jejich minimalizace a maximálního možného využití separovaných složek
- Likvidace biologického odpadu
- Obnova, údržba a rozšiřování ploch zeleně
- Realizace prvků ÚSES (biocentra, biokoridory)
- Řešení problematiky zhoršené kvality ovzduší

I) Bezpečnost

Hlavní problémy a náměty pro řešení:

- Řešení kriminality související s motorovými vozidly (krádeže, vloupání do vozidel...)
- Řešení trestných činů krádeží vloupáním do prodejen, kiosků, výkladních skříní, bytů
- Prohloubit sekundární a terciální prevenci sociálně patologických jevů, zejména u dětí a mládeže

J) Turnov jako centrum regionu**Hlavní problémy a náměty pro řešení:**

- Zkvalitnění služeb veřejné správy a zajištění dostatečné informovanosti veřejnosti o záměrech veřejné správy
- Podpora oboustranné komunikace s občany Turnova a navazujícího regionu
- Posilování soudržnosti obyvatel města a navazujícího regionu. Posilování postavení města a jeho regionu v rámci kraje a celé ČR

7. GLOBÁLNÍ CÍL, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ

Na základě analytických výstupů, konzultací v rámci pracovních skupin a rešerší nadřazených strategických dokumentů republikové a krajské úrovně byl stanoven **globální cíl** a **strategické cíle** pro jednotlivé kritické oblasti rozvoje města.

7.1. Globální cíl

Dosáhnout trvalého, vyváženého a udržitelného rozvoje města Turnova i růstu kvality života všech skupin jeho obyvatel na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst, na zlepšení kvality infrastruktury, na rozvoj lidských zdrojů, cestovního ruchu a na prohlubování sociální integrace při zachování významných kulturních a přírodních hodnot území.

7.2. Specifické cíle a návrh opatření

Pro vymezené kritické oblasti A – H (určené Řídicí skupinou pro Strategický plán města Turnova) a doplněné kapitoly **I – Bezpečnost** a **J – Turnov jako centrum regionu** (týkající se přístupu a komunikace veřejné správy s veřejností a postavení města jako centra regionu) byly stanoveny specifické cíle a navržena následující opatření:

A) Průmysl a služby

Zvýšit prosperitu města rozvojem tradičních průmyslových odvětví, nových oborů s vysokou přidanou hodnotou, malých a středních podniků a řemesel a vytvářením nových pracovních příležitostí v sektoru služeb.

Návrh opatření:

- A 1 Příprava nových průmyslových zón a podnikatelských ploch, zejména pro menší investory v návaznosti na vytváření nového dopravního skeletu města
- A 2 Revitalizace bývalých výrobních areálů v zastavěném území města
- A 3 Rozvoj sektoru služeb v souvislosti s posílením regionální funkce města Turnova (pracovní příležitosti, cestovní ruch, administrativně-správní centrum)

B) Technická infrastruktura a bydlení

Dobudovat kvalitní technickou infrastrukturu ve městě i v okrajových sídlech a zajistit její bezproblémové fungování. Vytvořit dobré podmínky pro rozvoj bydlení v nových obytných zónách a revitalizovat obytná území s nízkým standardem bydlení s důrazem na sídlištní zástavbu a posílení obytné funkce městského centra.

Návrh opatření:

- B 1 Vymezit podmínky technické přípravy území pro investory v regulačních plánech jednotlivých městských zón
- B 2 Dobudovat potřebné kapacity v oblasti technické infrastruktury s důrazem na okrajové čtvrti a přilehlá sídla venkovského typu
- B 3 Revitalizovat sídliště, dobudovat chybějící infrastrukturu a občanskou vybavenost včetně parkových úprav
- B 4 Podporovat rozvoj nové bytové výstavby a rozvinutí trhu s byty, včetně oživení bytové funkce v jádrovém území města

C) Doprava a komunikace

Zkvalitnit dopravní infrastrukturu města při respektování ochrany životního prostředí a sladění nadregionálních, regionálních a místních potřeb; v zájmu udržitelného rozvoje optimalizovat a rozvíjet segment městské i regionální veřejné dopravy.

Návrh opatření:

- C 1 Dobudováním vnějšího a vnitřního silničního okruhu vyřešit problematiku vedení tranzitní dopravy přes městské centrum
- C 2 Zkvalitnit železniční spojení Turnova s významnými středisky osídlení (Praha, Liberec, Hradec Králové...)
- C 3 Vytvářet podmínky pro integraci veřejné dopravy (MHD, železniční a linková autobusová doprava)
- C 4 Dobudovat potřebnou infrastrukturu pro cyklistickou a pěší dopravu a dopravu v klidu

D) Školství a vzdělávání

Zlepšit přístup obyvatel, zejména minorit a sociálně exkludovaných skupin populace ke vzdělání a k pracovnímu uplatnění, zvýšit jejich participaci na celoživotním učení. Zkvalitnit infrastrukturu škol a školských zařízení, zlepšit podmínky pro využití volného času dětí a mládeže a rozšíření zdravého životního stylu.

Návrh opatření:

- D 1 Optimalizovat síť škol a kapacity školských zařízení, zlepšit technický stav objektů a standard jejich vybavení
- D 2 Podporovat rozvoj všech forem celoživotního vzdělávání a inovativního školství, rozšířit spolupráci středních škol s podnikateli v zájmu sladění s požadavky trhu práce se zaměřením na absolventy škol
- D 3 Podporovat rozvoj zdravého životního stylu, drogové prevence, vytvářet předpoklady pro kvalitní sportovní a kulturní vyžití dětí a mládeže, zlepšit spolupráci škol s kulturními a sportovními institucemi

E) Kultura a sport

Zlepšit životní podmínky obyvatel, zejména možnosti jejich kulturního a sportovního vyžití.

Návrh opatření:

- E 1 Optimalizovat síť stávajících kulturních a sportovních zařízení, zlepšit jejich technický stav a standard jejich vybavení
- E 2 Vybudovat chybějící kulturní a sportovní zařízení se zaměřením na využití volného času obyvatel města i rozvoj cestovního ruchu i jako centrum pro občanské aktivity

F) Zdravotnictví a sociální péče

Zlepšit péči o zdraví populace, zkvalitnit systém péče o tělesně a duševně handicapované spoluobčany, seniory a sociálně exkludované skupiny obyvatel.

Návrh opatření:

- F 1 Optimalizovat oborovou strukturu a lůžkovou kapacitu Městské nemocnice, řešit rekonstrukce a opravy objektů a vybavení přístrojovou technikou s cílem dosažení standardů EU. V zájmu dosažení vyšší kvality a efektivity provozu nemocnice navrhnout optimální řešení její právní formy (zřizovatelství).
- F 2 Optimalizovat systém sociálních služeb s cílem posílení terénní péče a orientace na tělesně a mentálně postižené spoluobčany a vyšší věkové skupiny v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem; vytvářet podmínky pro podporu neziskových a privátních subjektů v oblasti sociálních služeb
- F 3 Vytvářet podmínky pro podporu integrace obyvatel ohrožených sociální exkluzí (ženy po mateřské dovolené, starší obyvatelstvo, národnostní menšiny, propuštění klienti dětských domovů, vězni...)

G) Cestovní ruch a památky

Zvýšit podíl cestovního ruchu na hospodářské prosperitě města a regionu zkvalitněním propagace a marketingu, zvýšením objemu přímých investic do oblastí cestovního ruchu a tvorbou nových pracovních příležitostí.

Návrh opatření:

- G 1 Zkvalitnit a rozšířit infrastrukturu cestovního ruchu zvýšením péče o přírodní a kulturní památky a ve spolupráci s privátním sektorem investicemi do sféry služeb pro turisty (ubytování, stravování, doplňkové služby ...) a do dopravy, včetně infrastruktury nemotorové dopravy
- G 2 Rozvíjet tradiční i nové formy cestovního ruchu (např. kongresová turistika, agroturistika...), vytvořit konkurenceschopné produkty cestovního ruchu s cílem udržet (prodloužit pobyt) turisty ve městě a okolí
- G 3 Zvýšit kvalitu poskytovaných služeb péčí o rozvoj lidských zdrojů v oblasti CR a jejich motivací; posílit marketing a propagaci ve spolupráci s dalšími obcemi v regionu Český ráj

H) Životní prostředí

Zkvalitnit životní prostředí ve městě a regionu odstraněním starých ekologických zátěží (ovzduší, voda, půda, krajinná ekologie...) a důsledným uplatňováním principů trvale udržitelného rozvoje.

Návrh opatření:

- H 1 Revitalizovat povodí Jizery s cílem snížení rizika povodňových stavů
- H 2 Optimalizovat způsob likvidace odpadů s cílem jejich minimalizace a zvýšení využití separovaných složek, včetně biologického odpadu
- H 3 Obnova, údržba a rozšiřování ploch zeleně
- H 4 Realizace prvků ÚSES (biocentra, biokoridory)
- H 5 Snižování množství znečišťujících látek v ovzduší

I) Bezpečnost

Zvýšit pocit bezpečí u občanů Turnova, technickými prostředky a preventivními opatřeními snížit úroveň kriminality ve městě.

Návrh opatření:

- I 1 Zvýšit pocit bezpečí u občanů Turnova
- I 2 Zajistit monitoring vytipovaných lokalit města a snížit v těchto lokalitách trestnou činnost proti výchozímu stavu
- I 3 Zlepšit technické zabezpečení OO PČR a MP
- I 4 Prohloubit sekundární a terciální prevenci sociálně patologických jevů

J) Turnov jako centrum regionu

Zkvalitnit služby veřejné správy a zajistit dostatečnou informovanost veřejnosti o záměrech veřejné správy. Podporovat oboustrannou komunikaci s občany Turnova a navazujícího regionu. Posilovat soudržnost obyvatel města a navazujícího regionu. Posilovat postavení města a jeho regionu v rámci kraje a celé ČR.

Návrh opatření:

- J 1 Zkvalitnit služby veřejné správy a oboustrannou komunikaci s veřejností
- J 2 Posilovat postavení města a jeho regionu

8. SPECIFIKACE OPATŘENÍ A AKTIVIT

V zájmu kvalitní transformace teoretických výstupů rozvojové strategie do praxe je třeba konkretizovat navržená opatření a převést je do úrovně jednotlivých **aktivit** (programů a projektů) s určením priorit, nositelů úkolu (osob zodpovědných za projekt), časového harmonogramu realizace, finančního zajištění apod. Konkrétní specifikace je uplatněna především u aktivit (projektů) s krátkodobým horizontem, které jsou zahrnuty do tzv. **Akčního plánu**. U ostatních uvádíme v závislosti na dostupnosti konkrétních informací (podle stupně připravenosti).

Specifikaci opatření a aktivit uvádíme v členění podle prioritních (kritických) oblastí A – J (po doplnění):

8.1. A – Průmysl a služby

Opatření A 1 Příprava nových průmyslových zón a podnikatelských ploch, zejména pro menší investory v návaznosti na vytváření nového dopravního skeletu města

Popis a cíle opatření:

Ve schváleném územním plánu SÚ Turnov, včetně změn a doplňků je relativně dostatek ploch pro výrobní funkce, přesto existuje aktuální nedostatek připravených průmyslových ploch (zón). Důvodem jsou především nevyjasněné restituční nároky (Des Fours – Walderode...), ochrana ZPF a možné ohrožení záplavami. Cílem opatření je dořešit majetkoprávní spory, připravit a zainvestovat vhodné plochy pro budoucí investory, včetně malých a středních firem. Další možnou cestou je funkční změna: navrhuje se změnit funkci části plánované bytové zóny Daliměřice, přiléhající k nově budované přeložce komunikace I/10, na zónu smíšenou, resp. výrobně-komerční (z důvodu možného ohrožení hlukem a nutnosti budovat nákladná protihluková opatření). Je třeba rovněž provést inventarizaci, resp. aktualizaci databáze vhodných volných ploch pro výrobní účely v intravilánu města, resp. v území řešeném schváleným územním plánem z pohledu možného urychlení jejich využití, popř. převedení na jiné funkce.

Přehled aktivit:

- Aktivita A 1.1. Rozšíření průmyslové zóny Vesecko
- Aktivita A 1.2. Změna funkce části bytové zóny Daliměřice (podél přeložky I/10) na zónu smíšenou, resp. výrobně-komerční
- Aktivita A 1.3. Inventarizace a aktualizace databáze vhodných ploch pro výrobní účely

Opatření A 2 Revitalizace bývalých výrobních areálů v zastavěném území města

Popis a cíle opatření:

Na území města se nachází několik bývalých průmyslových areálů, které ztratily svou původní funkci (výrobní), příp. zabírají cenné plochy, vhodné pro jiné funkce (obchod, služby, bydlení, zeleň...). Jedná se např. o areály (části areálů) podniků Dias, Sklostroj, SUS, Pila Plátek... Cílem opatření je revitalizace těchto ploch s cílem znovuoobnovení výrobní funkce (je-li to vhodné s ohledem na lokalizaci areálu v rámci územního plánu) nebo konverze na jinou funkci (bytovou, komerční, rekreační...).

Přehled aktivit:

- Aktivita A 2.1. Revitalizace areálů Dias Turnov a bývalé SUS
- Aktivita A 2.2. Revitalizace areálu „Koňského trhu“ (Pila Plátek, s.r.o., VČE, Maso, bývalý Sklostroj...)

Opatření A 3 Rozvoj sektoru služeb v souvislosti s posílením regionální funkce města Turnova (pracovní příležitosti, cestovní ruch, administrativně-správní centrum)

Popis a cíle opatření:

Město Turnov má velký rozvojový potenciál, jak ve sféře výrobní (výhodná poloha, blízkost významných průmyslových center – Mladé Boleslavi a Liberce), tak i v oblasti cestovního ruchu. Růst počtu pracovních příležitostí (vyšší dojíždka za prací z okolí) i rozvoj turistiky zvyšují tlak na zkvalitnění celého sektoru služeb, zejména maloobchodu, ubytování a stravování, ale i dalších nevýrobních a výrobně-opravárenských služeb. Cílem opatření je vytvořit vhodné územně – technické i ekonomické podmínky pro další rozvoj těchto služeb (příprava území, inženýrské sítě, marketing, ekonomická motivace vhodných investorů v rámci majetkoprávních operací aj.) a zvýšit absorpční schopnost tohoto sektoru z hlediska zaměstnanosti.

Přehled aktivit:

- Aktivita A 3.1. Příprava území pro rozvoj sektoru služeb (lokality Koňský trh, Maškova zahrada, původní areál TST aj.)
- Aktivita A 3.2. Dostavba městského centra polyfunkčními objekty (bydlení, obchod, služby) v souladu s regulačním plánem
- Aktivita A 3.3. Lokalizace centra obchodu a služeb do smíšené zóny Daliměřice
- Aktivita A 3.4. Dořešení problematiky územně-správního členění (nesoulad územní působnosti orgánů státní správy – FÚ, OSSZ, Katastrální úřad, OHS, HZS aj.)

8.2. B – Technická infrastruktura a bydlení

Opatření B 1 Vymezit podmínky technické přípravy území pro investory v regulačních plánech jednotlivých městských zón

Popis a cíle opatření:

V návaznosti na schválený územní plán SÚ Turnov, který řeší především funkční plochy a nejvýznamnější liniové stavby (dopravní a technická infrastruktura) se postupně zpracovávají podrobné regulační plány jednotlivých městských zón. Cílem je stanovit hlavní regulační zásady pro výstavbu a další aktivity v daném území (uliční čáry, podlažnost, konkrétní funkční vymezení, popř. i tvar střechy, požadavky na vyjádření orgánů státní správy – např. památkové péče, ochrany životního prostředí aj.). V této souvislosti je důležité vymezit koridory pro technickou infrastrukturu tak, aby byla umožněna bezkolizní výstavba na plochách k tomu určených.

Přehled aktivit:

- Aktivita B 1.1. Zpracování regulačních plánů na zastavěné území a rozvojové plochy v souladu s územním plánem (Centrum, Daliměřice, Vesecko...)

Opatření B 2 Dobudovat potřebné kapacity v oblasti technické infrastruktury s důrazem na okrajové čtvrti a přilehlá sídla venkovského typu

Popis a cíle opatření:

Už v rámci procesu zpracování Profilu města a SWOT analýzy bylo zjištěno, že zejména v okrajových částech města je nedostatečná technická infrastruktura, především kanalizace (buď úplně chybí nebo není napojena na ČOV), vodovody (technický stav potrubní sítě) a plynovody. Dílčí problémy se však vyskytují i v centrální oblasti. Je třeba eliminovat riziko přetížení a následných výpadků přenosové sítě elektrické energie (zokruhování VN s možným napojením na rozvodnu SČE Bezděčín a posílení kapacity rozvodu).

Přehled aktivit:

- Aktivita B 2.1. Program rozvoje vodovodů
- Aktivita B 2.2. Program zkapacitnění stávající stokové sítě, odkanalizování okrajových částí Turnova a napojení na centrální ČOV
- Aktivita B 2.3. Program posílení distribuce elektrické energie
- Aktivita B 2.4. Program plynofikace okrajových městských částí a sídel (Mašov, Pelešany, Nudvojovice...)

Opatření B 3 Revitalizovat sídliště, dobudovat chybějící infrastrukturu a občanskou vybavenost včetně parkových úprav

Popis a cíle opatření:

Politika preference kvantitativního řešení bytového problému na úkor kvality v období „budování socialismu“ s sebou přinesla fenomén panelových sídlišť. Dnes se naplno projevuje nesmyslnost stanovení technicko-hospodářských ukazatelů pro novou výstavbu (stanovení minimální hustoty obyvatel/ha plochy, nízké standardy pro komunikace, parkovací plochy, zeleň...) a technický problém použitých panelových technologií (propustnost tepla, hluku, zatékání plochými střechami...). Optimálním řešením by byla náhrada panelových sídlišť novou kvalitní výstavbou z hlediska urbanistického řešení i použité technologie. Tento cíl je z ekonomických důvodů v krátko a střednědobém horizontu nereálný, proto se většina měst ubírá cestou humanizace a revitalizace panelových sídlišť. Jedná se převážně o zateplení a izolace střech a obvodových pláštů, barevné řešení fasád, výměnu oken, úpravy společných prostor v objektech a dobudování chybějících parkovacích ploch (příp. krytých stání), občanské vybavenosti, dětských hřišť a zeleně v prostoru sídlišť a jejich bezprostředního okolí.

Přehled aktivit:

- Aktivita B 3.1. Program humanizace a revitalizace panelových sídlišť – bytové domy (Výšinka, Jana Patočky, Přepeřská, U nádraží)
- Aktivita B 3.2. Program humanizace a revitalizace panelových sídlišť – dopravní a technická infrastruktura, občanská vybavenost, zeleň

Opatření B 4 Podporovat rozvoj nové bytové výstavby a rozvinutí trhu s byty, včetně oživení bytové funkce v jádrovém území města

Popis a cíle opatření:

V 90. letech minulého století (tj. v období ekonomické transformace) došlo k razantnímu snížení objemu bytové výstavby. Příčiny tkví zejména v oblasti ekonomické (zvýšení cen pozemků, stavebních prací a materiálů, změna státní dotační politiky...). Velkou brzdou rozvoje výstavby nájemních bytů se stala přetrvávající regulace nájemného, která vytváří nerovnováhu na trhu s byty a omezuje mobilitu obyvatel. Částečným řešením je pokračování procesu privatizace bytového fondu a snížení sazeb hypotečních úvěrů na novou výstavbu. Město by mělo podporovat aktivity v oblasti vlastnického i družstevního bydlení, zejména formou zainvestování pozemků inženýrskými sítěmi a investovat do výstavby nájemního bydlení pro seniory (DPS, domovy-penzióny), popř. tzv. „startovacích bytů“ pro mladé rodiny s věčně usměrňovaným nájemným. Je nezbytné řešit i potřebu bytů pro obyvatele vyžadující služby sociální intervence. Vhodnými legislativními, technickými a ekonomickými nástroji (vyhlášky, regulační plán, výhodné půjčky ze zvláštních fondů aj.) je třeba podporovat posílení obytné funkce („oživení“) centra města a dalších vybraných lokalit v zastavěném území města (půdní nástavby a vestavby, rekolaudace nebytových prostor na byty apod.).

Přehled aktivit:

- Aktivita B 4.1. Program zainvestování nových obytných zón inženýrskými sítěmi
- Aktivita B 4.2. Program podpory bydlení seniorů, mladých rodin a pro služby sociální intervence a sociální prevence
- Aktivita B 4.3. Program posílení obytné funkce („oživení“) centra města a dalších vybraných lokalit

8.3. C – Doprava a komunikace

Opatření C 1 Dobudováním vnějšího a vnitřního silničního okruhu vyřešit problematiku vedení tranzitní dopravy přes městské centrum

Popis a cíle opatření:

Silniční doprava, zejména tranzit přes centrální zónu, je bezesporu nejpalčivějším problémem města. Průtah silnice I/35 od Ohrazenic směrem na Karlovice odvedl z centra pouze část tranzitní dopravy. Vážným problémem stále zůstává tranzit směrem na Lomnici nad Popelkou a Semily (silnice II/283) přes Hlubokou ulici a náměstí Českého ráje a kamióny zatížená Bezručova ulice (silnice I/10 směr Železný Brod a Harrachov) v Daliměřicích. Přeložka komunikace I/10 západně od Daliměřic po Hrubý Rohozec převede větší část tranzitní dopravy směrem do Krkonoš a Polska mimo obytnou zónu, problém spojení na Semily a Lomnici nad Popelkou neřeší. Vzrůstá rovněž intenzita dopravy na I/35 směrem na Jičín. Řešení těchto dopravních problémů spočívá ve vybudování městských okruhů (vnitřního i vnějšího) doprovázeného omezujícími opatřeními pro vjezd do městského centra (zjednosměrnění ulic, příčné prahy, kruhové křižovatky, vyšší zpoplatnění parkovacích stání v centru aj.)

Přehled aktivit:

- Aktivita C 1.1. Zpracování variantních studií na řešení vnitřního a vnějšího okruhu v kontextu s nadřazenou ÚPD (ÚPN VÚC Libereckého kraje), včetně nových mostů přes Jizeru
- Aktivita C 1.2. Realizace vnitřního a vnějšího okruhu v kontextu s nadřazenou ÚPD (ÚPN VÚC Libereckého kraje), včetně nových mostů přes Jizeru
- Aktivita C 1.3. Realizace dopravně-technických opatření ke zklidnění městského centra
- Aktivita C 1.4. Realizace dopravně-technických opatření k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu (kruhové křižovatky...)

Opatření C 2 Zkvalitnit železniční spojení Turnova s významnými středisky osídlení (Praha, Liberec, Hradec Králové...)

Popis a cíle opatření:

Přestože je Turnov významným železničním uzlem, spojení po železnici s Prahou, Libercem, Hradcem Králové a Krkonošemi zcela neodpovídá požadavkům na moderní veřejnou dopravu 21. století. Výhodiskem je komplexní modernizace a rekonstrukce tratí, včetně nových přímých úseků vhodných pro vyšší rychlosti a přestavba turnovského nádraží. Město v těchto případech nemůže působit ve funkci investora (dnes je jím Správa železniční dopravní cesty, s.o.), může však napomoci urychlení přípravy a realizace těchto záměrů.

Přehled aktivit:

- Aktivita C 2.1. Podpora zpracování variantních studií na řešení rychlého železničního spojení s Prahou, Libercem a Hradcem Králové
- Aktivita C 2.2. Podpora realizace jednotlivých etap výstavby rychlého železničního spojení s krajskými městy
- Aktivita C 2.3. Zvýšení bezpečnosti silničního provozu na železničních přejezdech (rekonstrukce, světelná signalizace...)

Opatření C 3 Vytvářet podmínky pro integraci veřejné dopravy (MHD, železniční a linková autobusová doprava)
Popis a cíle opatření:

Moderním trendem ve vyspělých zemích Evropy je integrace veřejné dopravy (resp. vznik integrovaných dopravních systémů – IDS) na bázi sjednocení tarifní politiky, sladění jízdních řádů železniční, autobusové i městské hromadné dopravy, zjednodušení přestupů, zavádění taktové dopravy aj. Podmínkou je vytvoření dopravních svazů (jako jednotného zástupce objednatele regionální dopravy), změna lokalizace a technického řešení terminálů veřejné dopravy (zajištění bezprostřední návaznosti, resp. přestupů mezi jednotlivými druhy dopravy), úprava systému odbavování cestujících apod. Nejvýznamnějším úkolem bude řešení přemístění autobusového nádraží do prostoru vedle nádraží ČD.

Přehled aktivit:

- Aktivita C 3.1. Spoluúčast na zpracování projektu integrovaného dopravního systému (IDS) pro oblast Turnova a okolí (koordinace s Libereckým krajem)
- Aktivita C 3.2. Participace na realizaci IDS pro oblast Turnova a okolí
- Aktivita C 3.3. Vybudování přestupního dopravního uzlu (integrovaného terminálu) v prostoru před nádražím Českých drah
- Aktivita C 3.4. Optimalizace linek městské hromadné dopravy v Turnově
- Aktivita C 3.5. Napojení Turnova na Regiotram Nisa

Opatření C 4 Dobudovat potřebnou infrastrukturu pro cyklistickou a pěší dopravu a dopravu v klidu
Popis a cíle opatření:

Turnov a okolí bezesporu patří mezi nejvýznamnější oblasti turistického ruchu nejen v Libereckém kraji, ale i v celé ČR. Infrastruktura pro cestovní ruch však není dosud na požadované úrovni; to se týká i infrastruktury pro cyklistickou a pěší dopravu a dopravu v klidu (cyklostezky, cyklotrasy, pěší turistické stezky k významným cílům, parkovací plochy aj.). Toto opatření má přesahy do prioritní oblasti Cestovní ruch a památky, proto záležitosti navazující infrastruktury (např. naučné stezky, turistické a cyklistické značení, sociální zařízení, kiosky se suvenýry a občerstvením apod.) nejsou předmětem řešení tohoto opatření. Významným nedostatkem je stále nízký počet parkovacích míst na okraji centrální zóny a u významných turistických cílů (zámek Hrubý Rohozec, hrad Valdštejn apod.) a parkovacích ploch pro trvale bydlící obyvatele centra města.

Přehled aktivit:

- Aktivita C 4.1. Příprava a realizace jednotlivých projektů cyklostezek a cyklotras dle zpracovaného Generelu cyklo dopravy
- Aktivita C 4.2. Příprava a realizace pěších tras a turistických stezek
- Aktivita C 4.3. Příprava a realizace nových a rekonstrukce stávajících parkovacích ploch na okraji centrální zóny a u turistických cílů
- Aktivita C 4.4. Řešení dopravy v klidu (parkování) obyvatel na sídlištích a trvale bydlících obyvatel v centru města (např. podzemními garážemi ve vnitroblocích)

8.4. D – Školství a vzdělávání
Opatření D 1 Optimalizovat síť škol a kapacity školských zařízení, zlepšit technický stav objektů a standard jejich vybavení
Popis a cíle opatření:

Demografický vývoj na přelomu 20. a 21.století lze charakterizovat jako stárnutí populace. Rodí se méně dětí a přibývá obyvatel v postproduktivním věku. Na pokles věkové skupiny dětí a mládeže je třeba reagovat

optimalizací kapacit škol a školských zařízení, přitom je však třeba brát v úvahu velikost spádové oblasti a proces rušení malotřídních venkovských škol. Většina škol a školských zařízení v Turnově pochází z přelomu 19. a 20.století, resp. z 1.poloviny minulého století; tomu odpovídá i jejich stavební stav. Cílem navrhovaných opatření je docílit po stavebně-technické stránce a vybavenosti objektů dobrého evropského standardu.

Přehled aktivit:

- Aktivita D 1.1. Zpracovat projekt optimalizace kapacit škol a školských zařízení na základě demografických studií a prognóz
- Aktivita D 1.2. Realizace projektu optimalizace kapacit škol a školských zařízení po jednotlivých etapách
- Aktivita D 1.3. Rekonstrukce a modernizace škol a školských zařízení (jednotlivé projekty).

Opatření D 2 Podporovat rozvoj všech forem celoživotního vzdělávání a inovativního školství, rozšířit spolupráci středních škol s podnikateli v zájmu sladění s požadavky trhu práce se zaměřením na absolventy škol

Popis a cíle opatření:

V 90 letech minulého a počátkem 21.století dochází k prohlubování nesouladu mezi prioritami z hlediska zájmu mládeže o studium jednotlivých oborů a prioritami vyplývajícími z potřeb trhu práce. Vyrůstají požadavky na adaptabilitu a pružnost pracovních sil, jejich schopnosti přizpůsobit se novým podmínkám náročnějšího globálního trhu formou rekvalifikace a doplňování vzdělání v průběhu zaměstnání (celoživotní vzdělávání). Ukazuje se nezbytnost užšího propojení vzdělávací soustavy s podnikatelskou sférou v zájmu snižování míry nezaměstnanosti a snazšího uplatnění absolventů škol i ohrožených skupin populace (obyvatelé v předdůchodovém věku, tělesně a duševně postižení, národnostní menšiny...).

Přehled aktivit:

- Aktivita D 2.1. Rozvoj Vzdělávacího centra Turnov, o.p.s. (plní funkci místní pobočky Centra vzdělanosti Libereckého kraje)
- Aktivita D 2.2. Podpora tvorby a realizace školních vzdělávacích programů
- Aktivita D 2.3. Vznik výzkumných center a detašovaných pracovišť vysokých škol
- Aktivita D 2.4. Ustavení meziresortní pracovní skupiny pro řešení problematiky zaměstnanosti (zástupci vzdělávacích institucí, podnikatelské sféry, úřadu práce...)

Opatření D 3 Podporovat rozvoj zdravého životního stylu, drogové prevence, vytvářet předpoklady pro kvalitní sportovní a kulturní vyžití dětí a mládeže, zlepšit spolupráci škol s kulturními a sportovními institucemi

Popis a cíle opatření:

Důležitou součástí ovlivňující kvalitu života mládeže je kultura a sport. Rozšíření zdravého životního stylu není myslitelné bez vytvoření podmínek pro regeneraci a rozvoj „těla i ducha“. Podporou zájmové umělecké činnosti, sportovních a kulturních aktivit dětí a mládeže lze účinně bojovat i proti rozšíření sociálně-patologických jevů (alkoholismus a toxikománie, pouliční kriminalita atp.). Součinností škol a kulturních a sportovních institucí lze dosáhnout intenzivnějšího působení na děti a mládež a orientovat je na efektivnější a smysluplnější využití jejich volného času. Zvláštní pozornost je třeba věnovat aktivitám dospívající mládeže (navrhujeme podpořit vznik zařízení pro využití volného času mládeže klubového typu).

Přehled aktivit:

- Aktivita D 3.1. Rekonstrukce a dostavba dětských hřišť a sportovišť
- Aktivita D 3.2. Podpora vzniku zařízení pro využití volného času mládeže (teenagerů) klubového typu

8.5. E – Kultura a sport

Opatření E 1 Optimalizovat síť stávajících kulturních a sportovních zařízení, zlepšit jejich technický stav a standard jejich vybavení

Popis a cíle opatření:

Město Turnov má vzhledem ke své velikosti a rozsahu regionální působnosti relativně bohatou nabídku kulturního a sportovního vyžití. Struktura zařízení, ale zejména stavební stav některých objektů a areálů není

ideální (chybí např. kapacitní víceúčelový sál) a vyžaduje rekonstrukci a modernizaci. U sportovních zařízení je problémem zejména stavebně-technický stav a vybavenost zázemí (sociální zařízení, šatny, doplňkové služby...).

Přehled aktivit:

- Aktivita E 1.1. Aktualizace studie Sanace kulturních zařízení města; optimalizace sítě stávajících kulturních zařízení
- Aktivita E 1.2. Rekonstrukce a modernizace vytipovaných kulturních zařízení včetně vybavení
- Aktivita E 1.3. Rekonstrukce a modernizace vytipovaných sportovních zařízení a areálů
- Aktivita E 1.4. Podpora činnosti občanských aktivit a pomoc při zajištění kvalitního zázemí pro tyto činnosti

Opatření E 2 *Vybudovat chybějící sportovní zařízení se zaměřením na využití volného času obyvatel města i rozvoj cestovního ruchu i jako centrum pro občanské aktivity*

Popis a cíle opatření:

Přes relativně pestrou nabídku sportovních zařízení různých typů (sportovní haly, hřiště, lehkootletické areály...) existuje reálná poptávka po některých zařízeních, která s ohledem na regionální působnost Turnova citelně chybí (např. koupaliště, zimní stadión...).

Přehled aktivit:

- Aktivita E 2.1. Výstavba nových sportovních zařízení – koupaliště, krytého bazénu, zimního stadiónu
- Aktivita E 2.2. Vymezení zón pro rekreační a volnočasové aktivity (přírodní areály zdraví), včetně realizace potřebných zařízení a areálů

8.6. F – Zdravotnictví a sociální péče

Opatření F 1 *Optimalizovat oborovou strukturu a lůžkovou kapacitu Městské nemocnice, řešit rekonstrukce a opravy objektů a vybavení přístrojovou technikou s cílem dosažení standardů EU. V zájmu dosažení vyšší kvality a efektivity provozu nemocnice navrhnout optimální řešení její právní formy (zřizovatelství).*

Popis a cíle opatření:

Městská nemocnice v Turnově má vzhledem k rozsahu regionální působnosti (i mimo Liberecký kraj) přiměřenou strukturu lékařských oborů a lůžkové kapacity. Je však třeba posoudit, zda v kontextu existence dalších nemocnic (Semily, Jilemnice, Jablonec nad Nisou, Tanvald, Liberec, Mladá Boleslav) nebude třeba upravit poměr mezi akutními lůžky a lůžky následné péče, případně i oborovou strukturu. Koncepti optimalizace je třeba zpracovat a realizovat v návaznosti na krajské a republikové dokumenty. V zájmu zvýšení efektivity provozu a zkvalitnění lékařské péče je účelné posoudit i možné změny právní formy (zřizovatelství) nemocnice. S ohledem na stáří objektů a přístrojového vybavení je nutné průběžně řešit rekonstrukce a opravy objektů a vybavení přístrojovou technikou.

Přehled aktivit:

- Aktivita F 1.1. Zpracování koncepce optimalizace oborové struktury a lůžkové kapacity Městské nemocnice Turnov v souladu s Konceptí zdravotnictví ČR, Konceptí zdravotnictví Libereckého kraje a Konceptí VZP a její realizace
- Aktivita F 1.2. Posouzení možných změn právní formy Městské nemocnice Turnov s cílem zvýšení efektivity hospodaření a zkvalitnění lékařské péče.
- Aktivita F 1.3. Rekonstrukce, modernizace a opravy objektů nemocnice; vybavení přístrojovou technikou s cílem dosažení standardů EU

Opatření F 2 *Optimalizovat systém sociálních služeb s cílem posílení terénní péče a orientace na tělesně a mentálně postižené spoluobčany a vyšší věkové skupiny v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem; vytvářet podmínky pro podporu neziskových a privátních subjektů v oblasti sociálních služeb*

Popis a cíle opatření:

Na přelomu 20. a 21.století dochází k významnému stárnutí populace. Rodí se méně dětí a přibývá obyvatel v postproduktivním věku. Nepříznivý demografický vývoj se podle zpracovaných prognóz dále prohloubí, což

vyvolá značný tlak na potřebu zajištění sociálních služeb pro obyvatele v důchodovém věku. V zájmu dosažení standardů EU bude třeba rovněž zkvalitnit péči o tělesně a mentálně postižené spoluobčany. Dosavadní preference nákladného systému ústavní péče, zajišťované státem, kraji a obcemi bude třeba modifikovat směrem k rozšíření terénní péče a podpoře neziskových a privátních subjektů v oblasti sociálních služeb.

Přehled aktivit:

- Aktivita F 2.1. Zpracování koncepce optimalizace systému sociálních služeb v souladu se zpracovaným Komunitním plánem s cílem posílení terénní péče; podpora neziskových a privátních subjektů v oblasti sociálních služeb
- Aktivita F 2.2. Program péče o seniory (optimalizace počtu sociálně zdravotních lůžek, rozvoj terénní péče, nové služby pro seniory – osobní asistence aj.)
- Aktivita F 2.3. Program péče o tělesně a mentálně postižené spoluobčany a občany s psychickými potížemi v návaznosti na Sluníčko (zařízení pro tělesně a mentálně postižené děti)

Opatření F 3 *Vytvářet podmínky pro podporu integrace obyvatel ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností a sociální exkluzí (ženy po mateřské dovolené, starší obyvatelstvo, národnostní menšiny, propuštění klientů dětských domovů, vězni...)*

Popis a cíle opatření:

Sociálně-tržní ekonomika vytváří tlak na efektivitu a výkonnost pracovní síly. Na trhu práce roste nezáměr o „problémové“ skupiny obyvatel, které jsou ohroženy sociální exkluzí (absolventi škol a učilišť bez praxe, ženy po mateřské dovolené, propuštění vězňů, občané v předdůchodovém věku, národnostní menšiny...). U některých skupin obyvatel vzrůstá riziko sociálně-patologického chování. Proto je třeba podporovat aktivity vedoucí k začlenění těchto skupin do společnosti (např. služby sociální intervence – poradenství, azylové bydlení, krizová centra, protidrogová prevence...). Významné místo v této oblasti zaujímají neziskové a privátní subjekty.

Přehled aktivit:

- Aktivita F 3.1. Program podpory zaměstnanosti
- Aktivita F 3.2. Program rozvoje nových forem sociálních služeb (např. služby sociální prevence a intervence) ve spolupráci s neziskovými a privátními subjekty

8.7. G – Cestovní ruch a památky

Opatření G 1 *Zkvalitnit a rozšířit infrastrukturu cestovního ruchu zvýšením péče o přírodní a kulturní památky a ve spolupráci s privátním sektorem investicemi do sféry služeb pro turisty (ubytování, stravování, doplňkové služby ...) a do dopravy, včetně infrastruktury nemotorové dopravy*

Popis a cíle opatření:

Turnov patří ve své kategorii (10 – 20 000 obyvatel) bezesporu mezi města s nejvyšším potenciálem rozvoje cestovního ruchu. Značné rezervy však existují v oblasti turistické infrastruktury a služeb; je třeba zlepšit péči o přírodní a kulturní památky (státní, městské i soukromé) a rozšířit a zkvalitnit nabídku služeb pro turisty v oblasti ubytování, stravování, dopravy a doplňkových služeb zaměřených na využití volného času. Důležitou oblastí jsou rovněž turistické informační služby a marketing.

Přehled aktivit:

- Aktivita G 1.1. Obnova přírodních a kulturních památek
- Aktivita G 1.2. Rozvoj turistické infrastruktury, včetně dopravy (parkoviště, turistické stezky, cyklotrasy a cyklostezky, navigační systémy...)
- Aktivita G 1.3. Rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu (ubytování, stravování, doplňkové služby...) - zvýšení rozsahu a kvality vhodnou motivací

Opatření G 2 *Rozvíjet tradiční i nové formy cestovního ruchu (např. kongresová turistika, agroturistika...), vytvořit konkurenceschopné produkty cestovního ruchu s cílem udržet (prodloužit pobyt) turisty ve městě a okolí, využít přírodního zázemí města k budování rekreačních zón*

Popis a cíle opatření:

Cestovní ruch je do značné míry sezónní záležitostí. Český ráj poskytuje bohatou škálu možností rekreace a trávení volného času v období od jara do podzimu v přírodních rekreačních areálech a zónách. V zájmu rozšíření sezóny a prodloužení pobytu návštěvníků ve městě a okolí je třeba vytvořit nabídku nových konkurenceschopných produktů cestovního ruchu (např. kongresová turistika, agroturistika...) a využít existujícího sportovního a kulturního potenciálu pro volnočasové aktivity. Pro tento cíl je třeba dobudovat chybějící vybavenost území pro cestovní ruch – zejména Kongresové centrum Střelnice a koupaliště a bazén ve Sportovním rekreačním areálu Turnov - Sobotecká, Maškova zahrada.

Přehled aktivit:

- Aktivita G 2.1. Program rozvoje kongresové turistiky – výstavba Kongresového centra Střelnice
- Aktivita G 2.2. Program rozvoje agroturistiky, ekoturistiky a venkovské turistiky v Turnově a okolí – skalní města
- Aktivita G 2.3. Program rozvoje nových produktů a forem cestovního ruchu a volnočasových aktivit

Opatření G 3 *Zvýšit kvalitu poskytovaných služeb péčí o rozvoj lidských zdrojů v oblasti CR a jejich motivaci; posílit marketing a propagaci ve spolupráci s dalšími obcemi v regionu Český ráj*

Popis a cíle opatření:

Cestovní ruch je oblast nesmírně citlivá na vytváření image prostřednictvím propagace, reklamy, marketingových aktivit. Budování pozitivního image turistické destinace trvá léta, ztratit je lze velmi rychle. Proto je třeba klást velký důraz na kvalitu služeb, rozvoj lidských zdrojů v oblasti CR a jejich motivaci, posílení marketingu a propagace ve spolupráci s dalšími obcemi v regionu Český ráj. Jedině soustředěním úsilí a sjednocením postupu a veškerých marketingových aktivit v celé oblasti lze docílit kýženého efektu.

Přehled aktivit:

- Aktivita G 3.1. Program rozvoje propagace a marketingu v rámci turistické marketingové oblasti Český ráj, budování regionálního destinačního managementu
- Aktivita G 3.2. Program rozvoje lidských zdrojů v oblasti CR (školení, certifikace...)
- Aktivita G 3.3. Regionální funkce Informačního centra Turnov zajistit i formálně Regionální informační centrum Českého ráje, informační a rezervační systém regionu

8.8. H – Životní prostředí

Opatření H 1 *Revitalizovat povodí Jizery s cílem snížení rizika povodňových stavů*

Popis a cíle opatření:

Řeka Jizera znamená pro velkou část území podél jejího toku značné riziko. Rychlé jarní tání, dlouhotrvající intenzivní srážky v Krkonoších a Jizerských horách apod. mohou vyvolat rozsáhlé povodně a záplavy. Těmto situacím je třeba předcházet realizací protipovodňových opatření a celkovou revitalizací toku (budování hrází, suchých poldrů, jezů, úprava toku aj.).

Kvalita vody v Jizeře v průběhu roku značně kolísá podle velikosti průtoku. Významný vliv na její kvalitu má plošné znečištění vypouštěnými odpadními vodami a průsaky z menších sídel v jejím povodí; tento fenomén se týká rovněž okrajových částí Turnova a okolních sídel. Řešení spočívá v postupném odkanalizování těchto území a napojení na centrální ČOV, popř. skupinové čistírny odpadních vod (řešení-viz opatření B 2).

Přehled aktivit:

- Aktivita H 1.1. Zpracování a vyhodnocení studií protipovodňových opatření na řece Jizeře a v jejím povodí v Turnově a okolí (spolupráce a realizace – Povodí Labe).
- Aktivita H 1.2. Postupná realizace protipovodňových opatření na řece Jizeře v Turnově a okolí (dle podnětů a návrhů aktivity H 1.1.)

- Aktivita H 1.3. Důsledná realizace všech protipovodňových opatření předpokládaných a navržených Regulačním plánem centra města – a to jak v aktivní zóně toku Jizery, tak v celém území reálné maximální záplavy.

Opatření H 2 *Optimalizovat způsob likvidace odpadů s cílem jejich minimalizace a zvýšení využití separovaných složek, včetně biologického odpadu*

Popis a cíle opatření:

Problematika minimalizace produkce odpadu, jeho následného materiálového a energetického využití a likvidace zbytkového odpadu patří v oblasti životního prostředí mezi nejvýznamnější. Cílevědomou ekologickou osvětou, zejména mezi mládeží, účinnou propagační kampaní i ekonomickými nástroji je třeba zvyšovat podíl využitelných složek odpadu a snižovat celkový objem směsného odpadu (ten je třeba přednostně směřovat k energetickému využití). Postupně je třeba odstraňovat staré ekologické zátěže (nezabezpečené a „černé“ skládky).

Přehled aktivit:

- Aktivita H 2.1. Optimalizace způsobu likvidace odpadů s cílem jejich minimalizace a maximálního možného využití separovaných složek, včetně biologického odpadu.
- Aktivita H 2.2. Ekologická osvěta, propagační a vzdělávací kampaň zaměřená na zvyšování podílů separovaného odpadu a jeho následného využití.
- Aktivita H 2.3. Program odstraňování starých ekologických zátěží (nezabezpečené a „černé“ skládky).

Opatření H 3 *Obnova, údržba a rozšiřování ploch zeleně*

Popis a cíle opatření:

Zeleň hraje v organismu města nezastupitelnou úlohu (zlepšování kvality ovzduší, vytváření příznivějšího mikroklimatu, ochranná bariéra před nadměrným zatížením hlukem, vytváření možností pro krátkodobou rekreaci obyvatel aj.). Proto je třeba dbát na její pravidelnou údržbu a obnovu a postupné rozšiřování ploch městských parků, příměstských lesů a lesoparků i travnatých ploch v místech s koncentrovanou zástavbou.

Přehled aktivit:

- Aktivita H 3.1. Obnova a údržba stávajících ploch zeleně, dřevin rostoucích mimo les a městských lesů
- Aktivita H 3.2. Realizace nových městských parků a zelených ploch (areál Maškovy zahrady, Koňského trhu aj.).

Opatření H 4 *Realizace prvků ÚSES (biocentra, biokoridory)*

Popis a cíle opatření:

Vytváření územních systémů ekologické stability je nedílnou součástí procesu územního plánování. Byl zpracován samostatný Generel SES pro území města Turnova v souladu s dokumenty regionálního a nadregionálního charakteru. Generel respektuje nutné zachování významných prvků skeletu ekologické stability území (říční niva Jizery, biokoridor Stebénky a Libuňky), uvažuje i s propojením těchto prvků, revitalizací Stebénky, vč. doprovodné zeleně v úseku průchodu zastavěnou částí města, vyčleněním území pod Nudvojovicemi pro veřejnou zeď a rekreaci a symbolickým propojením nivy Jizery s lesním komplexem Vesecka přes sídliště J. Patočky.

Přehled aktivit:

- Aktivita H 4.1. Zpracování projektové dokumentace na schválené prvky ÚSES
- Aktivita H 4.2. Realizace prvků ÚSES po jednotlivých dílčích etapách

Opatření H 5 *Snižování množství znečišťujících látek v ovzduší*

Popis a cíle opatření:

Jednou z priorit v oblasti životního prostředí je snižování koncentrací znečišťujících látek v ovzduší. V 90. letech minulého století došlo v důsledku výrazného omezení používání tuhých paliv došlo k výraznému snížení

emisí. Nyní je hlavním úkolem snížení koncentrací prašného spadu (dříve polévatý prach), který je příčinou zhoršené kvality ovzduší v Turnově. Další problémovou znečišťující látkou jsou NO_x, pocházející především ze spalování zemního plynu a z dopravy.

Přehled aktivit:

- Aktivita H 5.1. Program zlepšení kvality ovzduší

8.9. I – Bezpečnost

Opatření I 1 Zvýšit pocit bezpečí u občanů Turnova

Popis a cíle opatření:

Na základě zpracovaného rozboru kriminality za poslední tři roky, tedy od roku 2000-2003 bylo zjištěno, že hlavním problémem města Turnova je kriminalita související s motorovými vozidly a to jak krádeže, tak i vloupání do vozidel. Počty odcizených vozidel za sledované období vzrostly o 56% a počty vloupání o 71%, vloupání do prodejen, kiosků, výkladních skříní a podobně o 71% a násilná trestná činnost o 47%. K uvedené trestné činnosti dochází zejména v centru města, v místech největší frekvence osob a na parkovištích, k vloupání do bytů na sídlištích zejména v dopolední době, kdy majitelé bytů odcházejí do zaměstnání. Kapesní krádeže jsou páčány v době od 10.00 hod. do 16.00 hod., kdy pachatelé využívají vysokého počtu osob v ulicích, obchodních domech a prodejnách. Vloupání do motorových vozidel jsou ze 70% páčána v dopolední a odpolední době a to na parkovištích i na vozidlech volně zaparkovaných na ulicích. Krádeže motorových vozidel jsou páčány převážně v noční době. Pachateli trestné činnosti jsou převážně recidivisté.

Přehled aktivit:

- Aktivita I 1.1. Zpracování seznamu krizových a zájmových míst
- Aktivita I 1.2. Zpracování seznamu zájmových skupin
- Aktivita I 1.3. Koncepční součinnost PČR, MP, sociálního odboru a dalších

Opatření I 2 Zajistit monitoring vytipovaných lokalit města a snížit v těchto lokalitách trestnou činnost proti výchozímu stavu

Popis a cíle opatření:

Jako výrazný technický prostředek pro snížení trestné činnosti ve vybraných lokalitách je vnímán městský kamerový systém, který již v mnoha našich městech funguje a zkušenosti s ním jsou velice pozitivní. Proto byla pozitivně vnímána možnost zúčastnit se vyhlášeného programu PARTNERSTVÍ, který mimo jiné nabízí i pomoc v situační prevenci, která by problémy s technickým zabezpečením pomohla vyřešit.

Přehled aktivit:

- Aktivita I 2.1. Vybudovat městský kamerový systém

Opatření I 3 Zlepšit technické zabezpečení Obvodního oddělení Policie ČR a Městské policie

Popis a cíle opatření:

Na základě bezpečnostní analýzy byla zjištěna absence kvalitní techniky pro zabezpečení úkolů pro zajištění bezpečnosti Turnova a pro prevenci kriminality. Je nutné vybavit PČR a MP odpovídající technikou pro využití v různých oblastech prevence kriminality tak, aby stoupající trend nápadu trestné činnosti byl zastaven a dále snížen. Pro zajištění větší koordinovanosti akcí je nutná i kvalitní rádiová síť mezi PČR a MP v Turnově.

Přehled aktivit:

- Aktivita I 3.1. Zapojit se do projektů, které pomohou vyřešit problém technického vybavení OO PČR a MP

Opatření I 4 **Prohloubit sekundární a terciární prevenci sociálně patologických jevů**

Popis a cíle opatření:

Narůstající počty mládeže, vykazující delikventní chování, vedou k zamyšlení a ke snaze najít cestu, která by ukázala, jak předejít tak závažnému jevu. Je třeba vytvářet programy k zajištění možnosti poradenství a konzultace rodičům a jejich dětem v případech, kdy se dítě, nebo rodina ocitne v zátěžové situaci vyžadující dlouhodobou intenzivní péči. Prostřednictvím poradenství a kontinuální péče o rodinu a zejména o nezletilé, předcházet únikovým formám a demonstrativním formám chování nezletilých dětí, které může vyústit v páchaní trestné činnosti

Přehled aktivit:

- Aktivita I 4.1. Zapojit se do projektů sekundární a terciární prevence

8.10. J – Turnov jako centrum regionu

Opatření J 1 **Zkvalitnit služby veřejné správy a oboustrannou komunikaci s veřejností**

Popis a cíle opatření:

Na základě připomínkového řízení ke zpracovanému Strategickému plánu se ukázalo, že je třeba věnovat větší pozornost práci městského úřadu, komunikaci samosprávy a úřadu s občany, s podnikatelskou veřejností i neziskovým sektorem.

Přehled aktivit:

- Aktivita J 1.1. Zkvalitnit služby veřejné správy
- Aktivita J 1.2. Podporovat oboustrannou komunikaci s občany Turnova a navazujícího regionu
- Aktivita J 1.3. Zapojení samosprávy do společenského života
- Aktivita J 1.4. Spolupráce samosprávy s podnikateli
- Aktivita J 1.5. Spolupráce samosprávy se spolky a zájmovými sdruženími v Turnově a regionu

Opatření J 2 **Posilovat postavení města a jeho regionu**

Popis a cíle opatření:

Turnov získal v rámci 2. etapy reformy veřejné správy statut obce s rozšířenou působností. Jeho spádový obvod (III. stupně) zahrnuje kromě jihozápadní části území okresu Semily i části území bývalých okresů Liberec a Jablonec nad Nisou. Pozici města Turnova jako centra regionu je však třeba upevnit a podniknout nezbytné kroky k odstranění nesouladu v územní působnosti různých orgánů státní správy.

Přehled aktivit:

- Aktivita J 2.1. Účast v celostátních sdruženích měst a obcí, profesních organizacích a nadregionálních projektech
- Aktivita J 2.2. Zahraniční spolupráce
- Aktivita J 2.3. Turnov – obec III. stupně, Okres Turnov
- Aktivita J 2.4. Pomoc okolním obcím v regionu a podpora vzájemné spolupráce

9. ZÁVĚR

V rámci strategické části dokumentu byla specifikována navržená opatření a doplněna jednotlivými aktivitami. Vybrané aktivity (programy a projekty), u nichž se předpokládá realizace v nejbližším období (max. do roku 2008) jsou podrobně řešeny v rámci navazujícího **Akčního plánu**. V jeho rámci jsou konkrétněji (podle stupně znalostí) určeny priority, nositelé úkolu (osoby zodpovědné za přípravu a realizaci projektu), časový harmonogram realizace, finanční zajištění apod.